

วารสารวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

Academic Journal of Local Development

ISSN XXXX-XXXX (Online)

Vol.3 No.1 January-June 2024

สถาบันวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
Academic Institute for Local Development

กำหนดเผยแพร่ :

วารสารวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น : Academic Journal of Local Development
ISSN xxxx-xxxx (Online)

มีกำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)

Publication Schedule :

Academic Journal of Local Development : ISSN xxxx-xxxx (Online)

Published biannually: Issue 1 (January-June) and Issue 2 (July-December)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การศึกษา การบริหารจัดการ สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และการบูรณาการศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

Objective :

To promote and support academics, students, and interested individuals in publishing scholarly works across various fields, including education, administration, interdisciplinary humanities and social sciences, and the integration of sciences for development.

เงื่อนไขการตีพิมพ์ :

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) จากผู้ทรงคุณวุฒีน้อยสองท่าน โดยบทความจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีใช้หน่วยงานเดียวกันกับผู้นิพนธ์และมีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ ทั้งนี้ จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review) และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร ทั้งนี้ บทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาเสนอขอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อกองบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์ สำหรับทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้นิพนธ์แต่ละท่าน ไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

Conditions for Publication :

Each article will undergo review by a panel of at least two qualified peer reviewers. Reviewers will be selected from different institutions and must not be affiliated with the same organization as the author. The reviewers' expertise should be relevant to the article's field. All reviewers must be approved by the editorial board before publication. The review process will be conducted using a Double-Blind Peer Review format, where both the reviewers and the authors remain anonymous to each other. The editorial board reserves the right to withhold review of an article until it has been revised to meet the journal's requirements. Submitted articles must be original and should not have been previously published or be under consideration for publication elsewhere. If the article includes images or tables from other sources, the author must obtain permission from the copyright holder and provide the editorial board with the permission letter

before publication. The views and opinions expressed in the articles are those of the authors and do not necessarily reflect the views or responsibility of the editorial board.

ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว
Advisor : Associate Professor Dr. Jirayu Sapsin, Lecturer Dr. Wirote Thongplew

กองบรรณาธิการ :

รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.ไททัศน์ มาลา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Dr.Samphose Prak	Preah Sihanoukrajra Buddhist University, Phnom Penh, Royal Kingdom of Cambodia.

Editorial Team :

Associate Professor Dr. Choti Bodirattana	Pibulsongkram Rajabhat University
Associate Professor Dr. Taithat Mala	Valaya Alongkorn Rajabhat University under Royal Patronage
Assistant Professor Dr. Sanya Kenabhumi	Maha Sarakham Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Wanchai Suktam	Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Seksan Sanwa	Roi Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Chatnarongsak Suthamdee, Chaiyaphum Rajabhat University	
Lecturer Dr. Wichithra Phothisan	Surindra Rajabhat University
Dr.Samphose Prak	Preah Sihanoukrajra Buddhist University, Phnom Penh, Royal Kingdom of Cambodia.

บรรณาธิการ : นางสาวชลันดา จำปาทอง สถาบันวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
Editor : Ms. Chalanda Champathong, Local Development Academic Institute

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)

รองศาสตราจารย์ ดร.เขื่อนนารถ พันธุ์เพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สถาพร โภคา	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สัมมนา มูลสาร	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวพันธ์ เนื้อไม้หอม
รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ บดีรัฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.กตัญญู แก้วหานาม
รองศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง
รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา
รองศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ หมั่นเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรลีส สนธิจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ชัย กากแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทราภรณ์ แก้วกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุเทน วัชรชีโนรส
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพัฒน์ ลาภจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรัตน์ แจ่มใส
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกื้อ กระแสโสม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.อ. ดร.ศธาวัช พลโคตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดิ์ กัลยาณมิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรารธนา แซ่อึ้ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิวัตร ศรีสมบัติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ อนันตนาธร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร ศูนย์กลาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ธิลาว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไททัศน์ มาลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เศรษฐวัฒน์ โชควรรกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรวัส อินทวิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชื่นบาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป พิษทองกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร เดชะคำภู	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศรเดช พรหมกลิ่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุกัญญา อุตตานนท์	มหาวิทยาลัยนครพนม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวดี เผือกบัวขาว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรธิดา ประสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ด้านประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี มหันตรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชยา นัจจนาวากุล	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำพล ชะโยมชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิธร วรรณธรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษศิริ ทองเฉลิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร	มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธิริส ชูชื่น	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนล สอนประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดนัย ลามคำ	วิทยาลัยพิษณุพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุทัศน์ กองทรัพย์	นักวิชาการอิสระ
อาจารย์ ดร.บุญเพ็ง สิทธิวงษา	วิทยาลัยพิษณุพนธ์
อาจารย์ ดร.ปริญา ปรีพุด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อาจารย์ ดร.ธนะรัชต์ อนุกุล	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.วิยะดา วรรณนันทนิช	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
อาจารย์ ดร.อรรถสิทธิ์ ไชยณรงค์	มหาวิทยาลัยบูรพา
อาจารย์ ดร.วิโรจน์ ทองปลิว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
อาจารย์ ดร.ธนรัฐ สะอาดเอี่ยม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ขาวสะอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
อาจารย์ ดร.ปัญญวีร์ หนูประกอบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
อาจารย์ ดร.หัสพร ทองแดง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ ดร.ปณณธร หอมบุญมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
นางสาวสุภาพร ลากจิตร	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ

Peer Reviewers

Associate Professor Dr. Yaowanat Phanpeng, Sripatum University
Associate Professor Dr. Aphichat Jai-aree, Kasetsart University

Associate Professor Dr. Jirayu Trapsin,	Surindra Rajabhat University
Associate Professor Dr. Supot Boonwises,	Rajapruek University
Associate Professor Dr. Somchai Srinok,	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Associate Professor Dr. Sthaporn Phoka,	Ubon Ratchathani University
Associate Professor Dr. Sammana Munsan,	Ubon Ratchathani University
Associate Professor Dr. Chinnawat Phakhotang,	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Associate Professor Dr. Phakdee Phosing,	Maha Sarakham Rajabhat University
Associate Professor Dr. Ekapong Wongkhamchan,	Sisaket Rajabhat University
Associate Professor Dr. Jitti Kittilertpaisan,	Sakon Nakhon Rajabhat University
Associate Professor Dr. Akkaraphon Nueamaihom,	Buriram Rajabhat University
Associate Professor Dr. Choti Bodirattana,	Pibulsongkram Rajabhat University
Associate Professor Dr. Kattanyu Kaewhanam,	Kalasin University
Associate Professor Dr. Worakrit Theunchang,	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Associate Professor Dr. Rattana Panyapha,	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Associate Professor Dr. Pikul Bhumikokrak,	Nakhon Ratchasima Rajabhat University
Associate Professor Dr. Thaweesak Thongthip,	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assistant Professor Dr. Wirot Muentep,	North Bangkok University
Assistant Professor Dr. Saralee Santhichan,	Burapha University
Assistant Professor Dr. Wasanchai Kakkaew,	Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Sanya Kenabhum,	Maha Sarakham Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Phattraporn Kaewkul,	Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Phanit Sripradit,	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assistant Professor Dr. Uthen Wacharachinorot,	Loei Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Siripath Lapjit,	Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Thanwarat Chamsai,	Sisaket Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Sompong Suwannaphum,	Chaiyaphum Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Wanchai Suktam,	Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Pleunpis Thammarat,	Sakon Nakhon Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Busakorn Wattanabut,	North Bangkok University
Assistant Professor Dr. Keo Krasae-som,	Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Lt. Col. Dr. Kathawut Phonkhot,	Nakhon Ratchasima Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Phisak Kalyanamitra,	Valaya Alongkorn Rajabhat University

under Royal Patronage
Assistant Professor Dr. Paratana Sae-ueng, Nakhon Pathom Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Itthiwat Srisombat, Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Anurat Anantanathorn, Burapha University
Assistant Professor Dr. Sasithorn Sunklang, Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Prasert Thilaw, Mahachulalongkornrajavidyalaya
University
Assistant Professor Dr. Taithat Mala, Valaya Alongkorn Rajabhat University
under Royal Patronage
Assistant Professor Dr. Setthawat Chokworakul, Nakhon Ratchasima Rajabhat
University
Assistant Professor Dr. Peerawat Intawee, Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Chayakarn Ruangsuan, Mahasarakham Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Pradit Chuenban, Surindra Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Prateep Phichthonglang, Rajamangala University of
Technology Lanna
Assistant Professor Dr. Kotchakorn Dechkamphu, Nakhon Phanom University
Assistant Professor Dr. Akkaradet Phromkal, Mahachulalongkornrajavidyalaya
University
Assistant Professor Dr. Phimlichit Kaewhanam, Kalasin University
Assistant Professor Dr. Sthaporn Wichairam, Buriram Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Surapong Saengrenu, Roi Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Charukanya Uttanon, Nakhon Phanom University
Assistant Professor Dr. Wasita Kerdphol Prasopsak, Thepsatri Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Wiphawani Phueakbuakhao, Phetchaburi Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Orathida Prasarn, Sisaket Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Pramote Danpradit, Bangkokthonburi University
Assistant Professor Dr. Thatree Mahantararat, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat
University
Assistant Professor Dr. Seksan Sanwa, Roi Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Chatnarongsak Suthamdee, Chaiyaphum Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Natchaya Natchanawakul, Mahidol University
Assistant Professor Dr. Amphon Chayomchai, Phetchabun Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Worachat Wariwan, Roi Et Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Kessiri Thongchalem, Ubon Ratchathani Rajabhat University
Assistant Professor Dr. Wira Lertsomporn, Phayao University
Assistant Professor Dr. Suthirat Chuachuen, Prince of Songkla University
Assistant Professor Dr. Anon Suanpradit, Buriram Rajabhat University

Assistant Professor Danai Lamkham,	Phichitbandit College
Assistant Professor Sutat Kongtraph,	Independent Scholar
Lecturer Dr. Boonpeng Sitthiwongsa,	Phichitbandit College
Lecturer Dr. Pariya Pariput,	Ubon Ratchathani Rajabhat University
Lecturer Dr. Thanarat Anukun,	Burapha University
Lecturer Dr. Wiyada Waranonwanich,	North Bangkok University
Lecturer Dr. Atthasit Chainarong,	Burapha University
Lecturer Dr. Wirote Thongplew,	Surindra Rajabhat University
Lecturer Dr. Wichithra Phothisarn,	Surindra Rajabhat University
Lecturer Dr. Thanarat Sa-at-iem,	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Lecturer Dr. Wilailak Khaosa-at,	Rajabhat University

สำนักงาน :

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
สถาบันวิชาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
139 หมู่ 2 ตำบลหนองเมธี
อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ 32120
E-mail : ajld25652022@gmail.com
โทรศัพท์ 06-1092-2353
<https://so19.tci-thaijo.org/index.php/ajld>
ISSN xxxx-xxxx (Online)

Office :

Administrative Journal for Local Development Editorial Board
Institute for Local Development
139 Moo 2, Nong Methee Subdistrict
Tha Tum District, Surin Province 32120
E-mail : jasc2565@gmail.com
Tel. 093-082-1576
https://so19.tci-thaijo.org/index.php/j_asc
ISSN xxxx-xxxx (Online)

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	(2)
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Reviewers)	(2)
บทความวิจัย (Research Articles)	
การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ Development of beef cattle raising at Ban Nam Chok, Kae Subdistrict, Rattanakaburi District Surin Province อารียา สุจริต Ariya Sujarit	1
การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัต อำเภอศีขรภูมิจังหวัดสุรินทร์ Advancement and Development of Silk Fabric by the Silk Weavers' Groupin Baan Pai Yao, Jaro Pat District, Si Khoraphum Province, Surin Province กมลลักษณ์ ชื่นทอง, สิริวิมล ภาสุวรรณ; และณภัสวรรณ ศาลางาม Kamonluck Chinthong, Siriwimon Pasuwan, & Napatsawan Sala-ngam	11
การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ Developing income from silk Products in the Ban Thap Yai community, Rattanakaburi District. Surin Province ธนวัฒน์ มีสันเทียะ Thanawat Meesanthia	25
การพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระออม ตำบลกระออม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ Career Development According to the Principles of Sufficiency Economy, Ban Kra-om, Kra-om Subdistrict, Samrong Thap District Surin Province สุจิตรา ลีตี Sujitra Leetee	35
การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระยองตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ Participation in Water Resource Management of People in BanRayong Community, Tha Sawang Subdistrict, Mueang District, Surin Province วชิราพร วิมานรัมย์ Wachiraporn Wimanram	45

การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
Development of beef cattle raising at Ban Nam Chok, Kae Subdistrict,
Rattanaburi District Surin Province

อารียา สุจริต^{1*}

Ariya Sujarit^{1*}

¹บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์; Ban Nam Chok, Rattanaburi Subdistrict, Surin Province

*Corresponding Author; e-mail : ariya1230@icloud.com

Received : January 26, 2024; Revised : March 24, 2024; Accepted : March 25, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบ การเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 3. เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนรู้ ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ประชาชนในชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 173 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิดและปลายปิดมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเชิงปริมาณเท่ากับ 0.921 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที่ (t) (One Way ANOVA) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีผลนัยสำคัญน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย(x) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 13 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน กลุ่มอาสาสมัครชุมชน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อระดับแนวทางการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ ชานน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.574) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคด้านการขยายพันธุ์โค เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 1.075) รองลงมา คือ ด้านอาหารโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.579) ด้านวิธีการเลี้ยงโค มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.586) ตามลำดับ และสุดท้ายคือ ด้านที่อยู่อาศัยโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.899)

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, การเลี้ยงโคเนื้อ, บ้านน้ำโจ๊ก

Abstract

The objective of this research is Using a research model that combines quantitative and qualitative research. The quantitative resea sample group of people in the Ban Nam

Chok community, Kae Subdistrict, Rattanaaburi District. Surin Province Using the sampling method from Taro Yamane's formula. The total sample group was obtained. 173 people using a multi-stage sampling method. A questionnaire was used to collect data. The nature of the questionnaire was both open-ended. and the closed end has a reliability value of the quantitative questionnaire equal to 0.921. Test the hypothesis. By testing the t-value (t) (One Way ANOVA), one-way analysis of variance. In the event that a difference is found to be statistically significant at the 0.05 level, the difference will be analyzed using the least significant effect method. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) and qualitative research. Using in-depth interviews as a tool for collecting data, there were 13 people, including 1 village headman, 2 assistant village headmen, and a group of 10 community volunteers using the purposive selection method. And using content analysis techniques to complement the context, the research results were found The results of the analysis of opinions on the level of guidelines for the development of beef cattle raising, Ban Nam Chok, Kae Subdistrict, naburi District. Surin Province as a whole has an average level level ($\bar{x}$ = 4.17, S.D. = 0.574) when considering each aspect. It was found that the level of development of cattle raising Cattle breeding It is the aspect with the highest level, with an average at a high level ($\bar{x}$ = 4.30, S.D. = 1.075), followed by the cattle food aspect, with an average at a high level ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.579) in the method aspect. Raising has a high mean level ($\bar{x}$ = 4.07, S.D. = 0.0586), respectively And the last one is Cow housing The average is at a high level ($\bar{x}$ = 4.06, S.D. = 0.899)

Keywords : Development, Raising Beef Cattle, Ban Nam Jok

บทนำ (Introduction)

การเลี้ยงโคของไทยในอดีตจะเลี้ยงเพื่อใช้แรงงานในการทำไร่ ไถนา เทียมเกวียนและนวดข้าว เมื่อโคปลดระวางหรือหมดอายุการใช้งานจะนำไปจำหน่ายเป็นโคเนื้อ นอกจากนั้นเกษตรกรบางรายยังเลี้ยงโค เพื่อเป็นเงินออม โดยใช้เป็นแหล่งเงินทุนหรือเมื่อเกิดยามวิกฤติก็สามารถ จำหน่ายโคได้ และมีการลงทุนต่ำ เนื่องจากเลี้ยงโคแบบปล่อยแทะเล็มตามแหล่งหญ้าธรรมชาติ แต่เมื่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป มีการพัฒนาอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น มีการใช้เครื่องจักรกลแทนการใช้แรงงานจากโค ดังนั้นการเลี้ยงโคเพื่อใช้ แรงงานจึงลดลง และอัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรสูงขึ้น ความต้องการบริโภคเนื้อจึงเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาโค เนื้อเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นเกษตรกรจึงหันไปเลี้ยงโคเพื่อการค้ามากขึ้นปริมาณการผลิตตั้งแต่ปี 2550-2554 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยงโคเนื้อและ หันไปปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีผลตอบแทนสูงกว่าแทน และราคาโคเนื้อตกต่ำมาเป็นระยะเวลานาน ถึงแม้ว่าราคาโคเนื้อจะปรับตัวสูงขึ้น จำนวนเกษตรกรที่เลี้ยงโคก็เพิ่มขึ้นไม่มากนัก ซึ่งโคที่ผลิตในประเทศจะใช้ในการบริโภคเกือบทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย จะเห็นได้ว่าปริมาณการผลิตเนื้อโคไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของผู้บริโภค คือในปี 2554 ปริมาณการผลิตเนื้อโคประมาณ 161 พันตันน้ำหนักซาก ความต้องการบริโภค ประมาณ 180 พันตันน้ำหนัก ดังนั้นจึงได้นำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ประมาณ 7.87พันตัน เพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการการบริโภคของคนในประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีและมีปริมาณการนำเข้า

มากกว่าปริมาณ การส่งออก ทำให้ประเทศไทยต้องเสียดุลการค้า ประกอบกับผลจากการเปิดการค้าเสรีทางการค้า (Free Trade Agreements : FTAs) โดยเฉพาะกับประเทศออสเตรเลียทำให้มีเนื้อโคคุณภาพดีนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น และ ราคาที่จำหน่ายใกล้เคียงกับราคาเนื้อโคคุณภาพดีในประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ คุณภาพดี ดังนั้นกรมปศุสัตว์ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น เพื่อขยายฐานปริมาณการผลิต เนื้อโคคุณภาพดีเพื่อการส่งออกและลดปริมาณการนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศเนื้อโคคุณภาพดี ได้จากโคลูกผสมกับพันธุ์โคต่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ 50 มีการดูแลเอาใจใส่อย่างดี ใช้ อาหารข้นและอาหารหยาบในการขุน ใช้เวลาในการขุนโคไม่น้อยกว่า 12 เดือน เป็นเนื้อโคที่เนื้อมันแทรก และผ่านการบ่มเนื้อในห้องเย็น โดยกลุ่มผู้บริโภคจะเน้นเรื่องของ คุณภาพเนื้อเป็นสำคัญ กลุ่มผู้ที่มีรายได้ปานกลางจนถึงรายได้สูง และนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศและสงขลาให้กับซูเปอร์มาร์เก็ตห้องอาหารมีระดับโรงแรมและแหล่งท่องเที่ยวของคนต่างชาติต่างๆ Yanin(2005:1)

ในปี 2558 จะเริ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยต้องการให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี ส่งเสริมขีด ความสามารถในการแข่งขันและลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ผลิตในประเทศกลุ่มสมาชิกมีทางเลือกในการใช้การผลิตที่หลากหลายด้วยต้นทุนที่ต่ำลงสำหรับ สินค้าโคเนื้อประเทศไทยมีศักยภาพเนื้อโคคุณภาพดี และเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับ นักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูงและมีโอกาสที่จะขยายตลาดได้ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมาร์เวียดนาม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554) ซึ่งได้มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ โขงแห่งที่สาม ที่จังหวัดนครพนม ทำให้การคมนาคมระหว่างประเทศลาวและเวียดนามมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น เป็นผลดีในการผลิตและจำหน่ายเนื้อโคขุนและผลิตภัณฑ์ต่างๆได้ ซึ่งประเทศไทยมีโอกาสที่จะขยายตลาดได้ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงควรเพิ่มฐานการผลิตโคมากขึ้นเพื่อ รองรับตลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสหกรณ์ฯ มีสมาชิกในปี 2554 จำนวน 4,479 รายและสมาชิกที่ทำธุรกิจ เลี้ยงโคขุนให้กับสหกรณ์มีเพียง 3,685 รายเท่านั้น ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นสมาชิกที่เหลือให้มีการทำธุรกิจกับ สหกรณ์และผู้ที่มีสนใจในการเลี้ยงโค ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาต้นทุนผลตอบแทนการเลี้ยงโคขุน ความคุ้มค่าใน 3 การลงทุนการเลี้ยงโคขุน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้การขายโคให้กับสหกรณ์ฯ เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ อัน ก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบ การเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ของประชาชนชุมชนบ้านน้ำจึก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำจึก ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำจึกตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

นายณัฐวุฒิ จันทร์แป้น. (2560) การจัดการด้านอาหารหยาบโดยการสับฟางข้าวสำหรับโคเพื่อการตัดแปลงโรงเรือน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการการให้อาหารด้วยลวดอุณหภูมิสภาพแวดล้อมภายในโรงเรือนด้วยการตัดแปลงโรงเรือนเปรียบเทียบกับจัดการในเรือน เพื่อศึกษาการจัดการด้านอาหารหยาบโดยการสับฟางข้าวและการตัดแปลงโรงเรือนจาก Infrared Thermometer โดยใช้โคเนื้อเพศเมีย 10 ตัว โดยมีขนาดและน้ำหนักประมาณกิโลกรัม ที่ใกล้เคียงกันในการศึกษาดำเนินการศึกษาวิจัยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช แบ่งการทดลองออกเป็น 2 กลุ่มใช้โคกลุ่มละจำนวน 5 ตัวจากการศึกษาทดลองพบว่าอุณหภูมิ(OC) ภายใต้อาคารโรงเรือนตัดแปลง (MR) และอุณหภูมิภายใต้อาคารโรงเรือนปกติ (NR) เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติพบว่าโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนตัดแปลง(MR) มีค่าเท่ากับ $34.56 + 0.23$ และภาโรงเรือนปกติ (NR) มีค่าเท่ากับ $43.38 + 1.30$ เมื่อเปรียบเทียบกันการเลี้ยงโคเนื้อภายใต้อาคารโรงเรือนตัดแปลงมีอุณหภูมิต่ำกว่าการเลี้ยงภายใต้อาคารโรงเรือนแบบปกติซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.01$) ปริมาณการเคี้ยว การกินฟางสับ (Chopped straw) ในช่วงเข้าป่ายภายใต้อาคารโรงเรือนตัดแปลง โคเนื้อจะมีการเคี้ยว การกินฟางสับ $19.97 + 1.72$, $21.15 + 2.38$ ตามลำดับ มีความหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.01$) เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนัก(kg.) ของโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนตัดแปลง (MR) และโรงเรือนปกติ(NR) พบว่า เดือนที่ 3 น้ำหนักของโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนตัดแปลง $262.40 + 5.15$ มีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้นกว่าโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนปกติ ซึ่งมีค่าเท่ากับ $241.20 + 5.50$ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.05$) ละพบว่าเดือนที่ 5 น้ำหนักโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนตัดแปลง ซึ่งมีค่าเท่ากับ $281.40 + 6.40$ มีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้นกว่าโคเนื้อที่เลี้ยงในโรงเรือนปกติ ซึ่งมีค่าเท่ากับ $249.40 + 4.09$ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.05$) ตามลำดับ

อาจารย์ภรภัทร ไชยสมบัติ และคณะ. (2561) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรสภาพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรต้นทุนผลตอบแทนการผลิตน้ำนมและปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตน้ำนมของฟาร์มโคนมในจังหวัดสกลนครประยุกต์ในการศึกษาเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมภูพานสกลนคร จำกัดและเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมวาริชภูมิรวบรวมข้อมูลการผลิตในรอบปี 2559 (มกราคม - ธันวาคม 2559) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) สัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดสกลนคร หาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 ครวเรือนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย stematic random sampling) วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสูงสุด (max) ค่าต่ำสุด (min) ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติทีอิสระ (independent t-test) และหาปัจจัยที่ต้นทุนการผลิตน้ำนมของฟาร์ม โคนมในจังหวัดสกลนคร โดยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบสองกลุ่ม (binary logistic regression analysis) ผลการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรเจ้าของฟาร์มเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมปี เกษตรกรนิยมเลี้ยง โคนมพันธุ์ไทยฟรีเซียน (Thai Friesian) เนื่องจากเป็นสายพันธุ์ที่ปริมาณสูงมีรูปการเลี้ยง แบบปล่อยในคอกและตัดหญ้าให้กินใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักและนิยมใช้เครื่องวัด 2 ชุด หัววัด ตัวน้ำหนักโคนม พบว่าเกษตรกรให้อาหารฟางข้าวให้อาหารขึ้น สำเร็จรูปและให้แร่ธาตุชนิดก่อนขนาดฟาร์มโคนม พบว่าร้อยละ 7ฟาร์มโคนมขนาดเล็กมีจำนวนแม่โคเฉลี่ย 13-16 ตัวต่อครัวเรือนต้นทุนและผลตอบแทนจ้าน้ำนมพบว่าต้นทุนส่วนใหญ่มาจากค่าอาหาร ร้อยละ 50- 60 ของต้นทุนทั้งหมดรองลงแรงงานและค่าเสื่อมราคาแม่พันธุ์โคนมตามลำดับ

แนวคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

3.1.3 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัย (Research Results)

1 ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามประเภทในการพัฒนาอาชีพ 4 ด้าน ของคนของชุมชน บ้านบึงใหม่ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านวิธีการเลี้ยงโค	4.07	0.586	มาก
ด้านอาหารโค	4.24	0.579	มาก
ด้านที่อยู่อาศัยโค	4.06	0.899	มาก
ด้านการขยายพันธุ์	4.30	1.075	มาก
ภาพรวม	4.17	0.574	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.574) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการพัฒนาโคเนื้อ ด้านการขยายพันธุ์ เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 1.075) รองลงมา คือ ด้านอาหารโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.579) ด้านวิธีการเลี้ยงโค มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.586)ตามลำดับ และสุดท้ายคือ ด้านที่อยู่อาศัยโค มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4.06, S.D. = 0.899)

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อชุมชนบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ 4 ด้าน ของคนของชุมชน บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตามมาตรฐานการมีส่วนร่วม

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่าทดสอบ	ค่า sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	t - test	0.301	-	✓
2	อายุ	F-test	0.117	-	✓
3	สถานภาพ	F-test	0.376	-	✓
4	ระดับการศึกษา	F-test	0.916	-	✓
5	อาชีพ	F-test	0.766	-	✓
6	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-test	0.077	✓	-

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า

1. ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
6. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโค 4 ด้าน ของชุมชนการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบ การเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อ ของประชาชนชุมชนบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊กตำบลแก อำเภอรันบุรีจังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อประเมิน รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแก อำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ อภิปรายผลได้ ดังนี้ การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ บ้านน้ำโจ๊ก ตำบลแกอำเภอรันบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่าจาก ผลการวิจัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนบ้านน้ำโจ๊กมีนโยบายในการพัฒนา อาชีพการเลี้ยงโคตามกรอบวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาอาชีพให้ครอบคลุมกับการพัฒนาอาชีพ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิธีการเลี้ยงโค 2) ด้านอาหารโค 3) ด้านที่อยู่อาศัยโค 4) ด้านการขยายพันธุ์โค โดยจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อ ส่งเสริมให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะจากการลงมือทำ เพื่อให้ประชาชนมีวิสัยทัศน์ ที่กว้างไกลนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสพการณ์ เพื่อฝึกกระบวนการคิดและทักษะในการเรียนรู้ที่จะลงมือ ผลิตโคที่มีคุณภาพดี จนสามารถส่งออกสู่ตลาดในอนาคตได้ กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมและการพัฒนา อาชีพโดยไม่ได้แค่การลงมือทำภายในชั้นชุมชนเพียงอย่างเดียวและยังเน้นการสร้างโอกาสการลงมือทำ ภายนอกชุมชนเพื่อให้ได้โคที่สวยงามและมีคุณภาพโดยการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้ประชาชนใน ด้านความรู้ความสามารถในทางวิชาการ ด้านทักษะและความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านเจตคติ ด้านบุคลิกภาพด้านคุณธรรมจริยธรรมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมได้ให้มุมมองแง่คิดและประโยชน์ที่จะ ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมอันจะส่งผลให้ประชาชนมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยให้ ประชาชนได้มีหลักคิดในการพัฒนาอาชีพ ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมรู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักกร สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การปรับบุคลิกภาพ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักบทบาทของการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี เข้าใจตนเองและผู้อื่น มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักมุ่งพัฒนา

ตนเองอยู่ตลอดเวลา มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีจิตสำนึกที่ดี รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นมีความซื่อสัตย์และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จทวิสิน วิชัยดิษฐ์ และคณะ. (2562)

ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนแนวทางที่ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม พัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ ซึ่งเน้นคำถามเกี่ยวกับเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์และประสบการณ์ในการเลี้ยงโคคำถามเพื่อวัดคุณภาพที่ถามว่ามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานวัดกิจกรรมที่ประชาชนได้เคยมีส่วนร่วมในการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพเลี้ยงโค

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อบ้านน้ำจึก ตำบลแก อำเภอรันทบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ บ้านน้ำจึก ตำบลแก อำเภอรันทบุรี จังหวัดสุรินทร์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางแก่ชุมชนในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ บ้านน้ำจึก ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีเพื่อขยายพันธุ์โคที่มีคุณภาพเหมาะสมกับท้องตลาด

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการผสมหัวอาหารโคที่เหมาะสมต่อความต้องการของโคเพื่อให้โคมีสุขภาพดีและอุดมสมบูรณ์

2.3 ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลโคแรกเกิด และแต่ละช่วงอายุ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมปศุสัตว์. (2557) ข้อมูลจำนวนเกษตรกรและปศุสัตว์ ในประเทศไทยกลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์สารสนเทศ กรมปศุสัตว์.
- จุฑารัตน์ เศรษฐกุลและคณะ. (2554) โครงการการวิจัยทดสอบระบบและต้นแบบการจัดการเนื้อโคธรรมชาติสู่ผู้บริโภค. คณะเทคโนโลยีการเกษตร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัฐภูมิ มณีรัตน์. (2548) ความต้องการส่งเสริมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดปราจีนบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาส่งเสริมการเกษตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น].
- เทียมพบ ก้านเหลือง และคณะ. (2552) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การศึกษาห่วงโซ่อุปทาน (Supplychain) โคเนื้อในจังหวัดชุมพร และประจวบคีรีขันธ์. ชุดโครงการระบบการผลิตและการ อาชีพการเลี้ยงโคพื้นเมือง. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ธารรงค์ เมฆโหรา และณัฐนรากร จันทิมา. (2552) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการระบบการผลิตและการตลาดโคเนื้อ จังหวัดตาก ชุดโครงการขยายโอกาสธุรกิจเนื้อโคไทย สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย

- ธีรชัย ช่อไม้. (2544) การเลี้ยงโคกบรินทร์บุรีโดยใช้พื้นที่แปลงหญ้าแบบจำกัด ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์
กบรินทร์ อ.กบรินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี, ส นักพัฒนาปศุสัตว์และถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมปศุสัตว์,สถานี
ทดสอบพันธุ์สัตว์ปราจีนบุรี
- บุญมี ไสภัง, พิชัย เจริญหอม, สมบัติ ศิลาชัย, ประมวล เขียวอ่อน, ทองจันทร์ พันนา และสุนันท์ นามวิชัย.
(2548). "รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ฉบับสมบูรณ์" โครงการวิจัย รูปแบบการเลี้ยง โคเนื้อ

การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

Advancement and Development of Silk Fabric by the Silk Weavers' Group in
Baan Pai Yao, Jaro Pat District, Si Khoraphum Province, Surin Province

กมลลักษณ์ ชื่นทอง^{1*}, สิริวิมล ภาสุวรรณ², และ ณภัสวรรณ ศาลางาม³

Kamonluck Chinthong^{1*}, Siriwiwon Pasuwan², and Napatsawan Sala-ngam³

¹บ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์; Ban Payao, Jaraphat Subdistrict, Sikkhoraphum District
Surin Province.

²บ้านนาโพธิ์ ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์; Ban Na Pho, Khwao Sinarin Subdistrict
Khwao Sinarin District Surin Province.

³ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์; Nok Mueang Subdistrict, Mueang Surin District Surin
Province.

*Corresponding Author; e-mail : Pornphimon1363@gmail.com

Received : January 28, 2024; Revised : March 26, 2024; Accepted : March 27, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาการทำผ้าไหมในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาการทำผ้าไหมส่งขายในกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชน บ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ 3) เพื่อศึกษาปัญหาต้นทุนวัตถุดิบการทำผ้าไหมบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ กลุ่มประชากรในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรทั้งหมด ครั้วเรือน จำนวน 625 คน โดยแบ่งเป็น 7 คุ่ม 1) คุ่มบ้านปายาว จำนวน 46 คน 2) คุ่มหน้าโรงเรียนจำนวน 30 คน 3) คุ่มโพธิ์น้อย จำนวน 38 คน 4) คุ่มโกล้งโปรงใส จำนวน 77 คน 5) คุ่มสุขสำราญ จำนวน 138 คน 6) คุ่มเจริญสุข จำนวน 137 คน 7) คุ่มเพิ่มพัฒนา จำนวน 114 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาร์ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้ง 243 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิด และปลายปิดมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเชิงปริมาณเท่ากับ ค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ที่นัยสำคัญ 0.05 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t) ค่าเอฟ (F) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีผลนัยสำคัญน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (2 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 243 คน ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน คือ สารวัตรกำนัน 1 คน กลุ่มสตรี 2 คน กลุ่มวัยรุ่นในชุมชนที่ทอผ้าไหม 1 คน และกลุ่มคนในชุมชน 239 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทผลการวิจัย พบว่า คนในชุมชนมีความคิดเห็นต่อระดับในการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการในการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชน บ้านปายาว

ยาว ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านทรัพยากรมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และสุดท้าย คือ ด้านการผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ (Keywords) : การต่อยอด, พัฒนาผ้าไหม, กลุ่มทอผ้าไหม

Abstract

The main objectives of this research are as follows 1) To study the process of making silk fabric in the Baan Pai Yao community, Jaro Pat District, Si Khoraphum Province, Surin Province. 2) To investigate the marketing of silk fabric in the group of silk weavers in the Baan Pai Yao community, Jaro Pat District, Si Khoraphum Province, Surin Province, and 3) To examine the raw material cost issues involved in making silk fabric in the Baan Pai Yao community, Jaro Pat District, Si Khoraphum Province, Surin Province. The research uses a mixed-method research approach, combining both quantitative and qualitative methods. In the quantitative aspect of the research, a sample group of the population in the Baan Pai Yao community, Si Khoraphum Province, Surin Province, is used. This population consists of 625 households divided into 7 subgroups 1) Baan Pai Yao subgroup with 46 people. 2) School Front subgroup with 30 people. 3) Pohnoi subgroup with 38 people. 4) Klong Prong Sai subgroup with 77 people. 5) Suk Samran subgroup with 138 people. 6) Charoen Suk subgroup with 137 people, and 7) Pherm Phatthanap subgroup with 114 people. Using a multi-stage random sampling method based on the formula of Taro Yamane, a total sample group of 243 individuals was selected. Data were collected through a questionnaire survey, which employed both open-ended and closed-ended questions. The quantitative questionnaire had a confidence level of 95% and a significance level of 0.05. Hypothesis testing was conducted using t-tests, F-tests, and one-way ANOVA analysis in cases where statistically significant differences were found at the 0.05 level. Statistical analysis was performed on frequency, percentage, mean (x), and standard deviation (S.D.). Additionally, a qualitative research component was conducted using in-depth interviews as a data collection tool. A total of 243 participants were interviewed, including community leaders (1 person), women's group members (2 people), young individuals involved in silk weaving within the community (1 person), and other community members (239 people). The selection of interviewees was purposeful, and content analysis techniques were applied. The research findings revealed that In general, the community members have a positive attitude towards the cement and development of silk fabric by the silk weavers' group in Baan Pai rict, Si Khoraphum Province, Surin Province. When considering the specific aspects, the level of support for the advancement and development of silk fabric by the group in the community is highest in terms of benefits, with a significantly high average rating. This is owed by career development, which also has a significantly high average resources and

equipment/materials have similarly high average ratings. Production aspect the lowest but are still at a significantly high level.

Keywords : Advancement, Development, Development of Silk Fabric

บทนำ (Introduction)

ผ้าเป็นวัสดุสำหรับทำเครื่องนุ่งห่ม จึงนับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่จำเป็นอย่างหนึ่ง ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ควบคู่ไปกับอาหารและที่อยู่อาศัย ในอดีตการทอผ้าใช้เองในครัวเรือนเคยมี ความสำคัญมากในสังคมไทย ชุมชนน้อยใหญ่ ในหมู่บ้าน และแม้แต่ในเมืองต่างก็มีธรรมเนียมการทอ ผ้าไว้ใช้สอยเอง และสำหรับมอบให้ผู้อื่นเป็นของขวัญในโอกาสต่างๆ เช่น สงกรานต์ หรือในการไหว้ ผู้ใหญ่ ในงานแต่งงาน และยังมีประเพณีการทอผ้าถวายวัด ถวายพระ ในงานทำบุญประจำปีอีก เช่น ในประเพณีทอดผ้ากฐิน และทอดผ้าป่า เป็นต้น ในประเทศไทย และในประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับไทย งานทอผ้าเป็นงาน เฉพาะของผู้หญิง ผู้ชายจะทำงานหัตถกรรมอื่นๆ ที่จำ เป็นสำหรับครอบครัว และชุมชน เช่น จักสาน ตีเหล็ก ทำเครื่องเงิน และแกะสลักไม้ งานหัตถกรรมของทั้งหญิงและชายเหล่านี้ มักจะทำในยามว่าง จากการทำไร่ทำนา ซึ่งทั้งหญิงและชายมีหน้าที่ออกไปใช้แรงงานร่วมกัน

วัตถุดิบสำหรับการทอผ้านั้น คงจะมีการพัฒนากันขึ้นมาเป็นลำดับ แต่เราก็พอจะสันนิษฐาน จากหลักฐานทางคดี ที่พบในประเทศไทยได้ว่า ในสมัยโบราณมนุษย์คงจะได้แสวงหาพืชใน ท้องถิ่น ที่มีเส้นในปอ บ้าน กัญชา กล้วย สับปะรด มาปั่นเป็นเกลียวเชือกใช้ ก่อน ต่อมา จึงนำ เชือกมาถักทอเป็นตาข่ายและ เป็นผืนผ้าลำดับ เศษใยผ้าที่พบที่บ้านเชียง เชื่อว่าเป็นเศษใยกัญชา การใช้เส้นใยพืชเป็นวัตถุดิบในการทอผ้า นี้ประเทศต่างๆ รวมทั้ง ประเทศไทย ทำใช้กันอยู่บ้างในปัจจุบัน เช่น ในภาคเหนือของไทย และในสาธารณรัฐ ประชาชนจีน ก็มีการทำผ้าจากใยของป่านกัญชา ซึ่งมีลักษณะเหมือนผ้าลินินอย่างหยาบๆ ในโอกิ นาวา ประเทศญี่ปุ่น ก็มีการทอผ้าจากใยของต้นกล้วย ในบอร์เนียว และในฟิลิปปินส์ก็ยังมีใช้ สับปะรดทอผ้าใช้กันอยู่ ผ้าป่านใยสับปะรดของฟิลิปปินส์ได้มีการพัฒนา เทคนิคการฟอก จนกลายเป็นผ้าป่านแก้วที่ทนทาน สวยงาม และราคาแพง นิยมใช้กันในสังคมชั้นสูงของฟิลิปปินส์จนถึง ทุกวันนี้

วัตถุดิบอื่นๆ ที่นิยมนำมาใช้ทอผ้า ได้แก่ ไหม ฝ้าย และขนสัตว์ นั้น นักวิชาการเชื่อกันว่า มี กำเนิดจากดินแดนอื่นนอกประเทศไทย ไหมนั้นเชื่อว่า มีต้นกำเนิดมาจากประเทศสาธารณรัฐ ประชาชนจีน แล้วนำไปเผยแพร่ในญี่ปุ่น อินเดีย รวมทั้งดินแดนต่างๆ ในเอเชีย และยุโรป ส่วนฝ้าย เชื่อกันว่าอาจมาจากอาหารและเผยแพร่เข้ามาใช้ กันอย่างกว้างขวางในอินเดียก่อน จึงเข้ามาในแถบ ประเทศไทย และประเทศใกล้เคียงภายหลัง จนกลายเป็นพืชพื้นเมืองในแถบนี้ไป สำหรับขนสัตว์ เป็น วัสดุที่เหมาะสมกับอากาศหนาว เชื่อกันว่านำมาใช้ทำผ้าในยุโรปตอนเหนือก่อน แล้วจึงแพร่หลายไปสู่ ดินแดนอื่นๆ

วัตถุดิบที่ใช้ย้อมสีผ้านั้น เชื่อกันว่า คนโบราณรู้จักนำพืชสมุนไพร และเปลือกไม้ที่มีอยู่ มากมายในท้องถิ่นของเรา มาใช้ย้อมผ้า และทุกวันนี้ก็ยังมีผู้ที่สืบทอด และค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้สี ธรรมชาติจากพืชมา ย้อมผ้ากันอยู่ เช่นนาง สงดา บัณสิทธิ์ ที่บ้านไร่ไผ่งาม อำเภอจอมทอง จังหวัด เชียงใหม่ ศิลปินแห่งชาติด้านการย้อมสีธรรมชาติ และทอผ้าแบบล้านนาเดิม ในจังหวัดชัยภูมิ และ จังหวัดสุรินทร์ ก็ยังมีการย้อมผ้าด้วย พืชพื้นบ้านกันในหลายๆ อำเภอ เป็นต้นพืชขึ้นบ้านเหล่านี้ สามารถนำเอาดอก ใบ เปลือกไม้ และเมล็ด มาต้มเคี่ยวให้เกิดเป็นสีเข้มข้น แล้วนำน้ำสีมาย้อมผ้า

ย้อมรากยอเป็นแดง ย้อมคมนเ็นสีน้ำเงินอมมะเกลือเนสีดำ ย้อมขมิ้นชัน หรือแก่นขนุน เป็นลูกสมอ หรือใบหู กวาง หรือเปลือกมะกรูดเป็นสีเขียว ย้อมลูกหว้าเป็นสีม่วง ย้อม เปลือกไม้โกงกางเป็นสีน้ำตาล เป็นต้นดังที่กล่าวแล้วข้างต้นว่า ในประเทศไทยมีประวัติการทอผ้าใช้กันในหมู่บ้าน และในเมือง โดยทั่วไป มาตั้งแต่

โบราณกาล แต่การทอผ้าด้วยมือตามแบบดั้งเดิมนั้น ก็เกือบจะสูญหายไปโดยสิ้นเชิง หากไม่ได้มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาได้ทันกาล ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเปิด มีการค้าขายกับต่างประเทศมาเป็นเวลานาน สามารถซื้อผ้านอก ที่สวยงามแปลกใหม่ และราคาถูกได้ ง่าย มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์หลังจากที่มีการทำสนธิสัญญาบาวริงกับอังกฤษ ในปี พ.ศ. 2398 ไทยก็ส่งสินค้าผ้าจากต่างประเทศมาใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ กระทั่งในสมัย รัชกาลที่ ๕ ได้มีการสำรวจพบว่า ไทยส่งผ้าจาก ต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี ทำให้สิ้นเปลืองเงินตราปีละมากๆ พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้ริเริ่มฟื้นฟูส่งเสริมให้ตั้งการเลี้ยงหม่อนและทอผ้าไทยกันอย่างจริงจังในพ.ศ. 2452 โปรดฯ ให้สถาปนากรมช่างไหมขึ้น และโปรดฯ โรงเรียนช่างไหมที่วังสระ ปทุม ซึ่งต่อมาขยายสาขาออกไปยัง จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ ทรงจ้างครูชาวญี่ปุ่นมาสอน ชาวบ้าน แต่การส่งเสริมได้ผลไม่คุ้มทุน ต่อมา จึงเลิกจ้างครูญี่ปุ่น และชาวบ้านก็หันมาทอผ้าตามวิธี พื้นบ้านแม้ว่าศิลปะการทอผ้าไหมของไทยจะมีประวัติอันยาวนานและมีความมั่งคั่งหลากหลายโบราณ จนทุกวันนี้ แต่ก็ยังมีปัญหาในการส่งเสริมและพัฒนาศิลปะการทอผ้าไหมไทยอยู่

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง"การต่อยอดและ พัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสือขภูมิ จังหวัดสุรินทร์" โดยสาเหตุที่เลือก จะทำวิจัยในหมู่บ้านป่ายาวเพราะเห็นว่าการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมขึ้นและมีการประกอบอาชีพทอผ้าไหม แบบรวมกลุ่มและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ อย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษานโยบายการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสือขภูมิ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสือขภูมิ จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการอนุรักษ์และพัฒนาการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสือขภูมิ จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

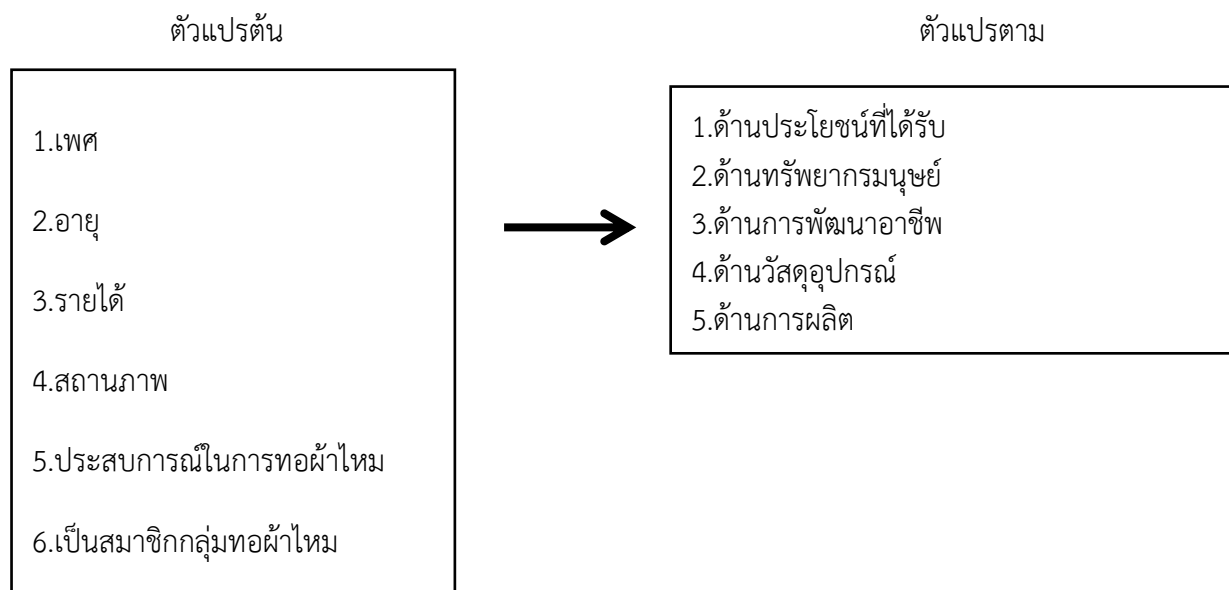
พระครูประภัทรสุตธรรม วิรคัฎฐี ปภสฺสโร. (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านดุนาหนองไผ่ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์ การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษานโยบายการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านดุนาหนองไผ่ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านดุนาหนองไผ่ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการอนุรักษ์และพัฒนาการทอผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านดุนาหนองไผ่ ตำบลนาหนองไผ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 33 คน ผลการวิจัย พบว่า ๑) บ้านดุนาหนองไผ่เรียนรู้การทอผ้าไหมด้วยวิธีการลงมือทำจริง ตามกระบวนการทางครอบครัวและสังคม การที่เห็นพ่อแม่ทอผ้าได้ช่วยหยิบจับในขั้นตอนต่างๆ ด้วยจากสิ่งง่ายๆ ไปหาสิ่งยากแบบค่อยเป็นค่อยไปตามความสามารถหรือวุฒิภาวะของบุตรหลาน และการได้สัมผัสอยู่เป็นประจำด้วยกิจวัตรประจำ วันของครอบครัว ไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอน ที่แน่นอนแต่เป็นวิถีชีวิตที่ซึมซับจากพ่อแม่ทำไปด้วยกัน เจอปัญหาก็ซักถามแก้ไขไปพร้อมๆ กัน

นอกจากนี้ยังมีวิธีเรียนรู้การลอกเลียนแบบ ได้เห็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตการประพุดิ ปฏิบัติของพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือการหยิบยืมตัวอย่างผ้ามาลอกเลียนแบบ การบอกเล่า แม่จะคอยบอกคอยสอนลูกสาวว่าอะไรควรทำไม่ควรทำเกี่ยวกับการทอผ้าไหม เช่น การบอกให้ไปเตรียมการฟอกไหมด้วยการเผาเปลือกนุ่น ผักขมหนามแห้ง และใบกล้วยแห้ง เพื่อเอาชี้เข้าไปกรองเอาน้ำต้มฟอกไหม หรือการสาวไหมใช้ไฟอ่อนและร้อนขนาดไหนจึงจะทำให้เส้นไหมสวย ถ้าร้อนมากจะทำให้ไหมตึงไม่ขึ้นเพราะผักไหมเปื่อยมาก ทำให้ตึงไม่ขึ้น ต้องแก้ไขด้วยการเติมน้ำเย็นและลดไฟให้อ่อนลง หรือเลี้ยงไหมในช่วงเวลาใดจึงจะเหมาะสม

ล่อ ไซโยธา. (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมชุมชนตำบลโคกจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ" ผลการศึกษา - การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะของภูมิปัญญาและพัฒนาการของกระบวนการทอผ้าไหมของ ชุมชนตำบลโคกจาน 2) เพื่อศึกษาความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมกับวิถีชีวิตคนในชุมชน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการทอผ้าไหม โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร ศึกษาภาคสนามด้วยการสังเกต และสัมภาษณ์จากผู้รู้ (Key-Informants) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือคนในชุมชนตำบลโคกจาน ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยหลักเกณฑ์การคัดเลือก บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาการทอผ้าไหมในด้านต่างๆ จากการแนะนำบอกต่อ ข้อมูลในการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาจาก การ ศึกษา เอกสาร, งานวิจัย, การสอบถามจากผู้รู้ และประชาชนในพื้นที่เป้าหมายจำนวน 85 คน ผู้วิจัยได้ประมวลความคิดเห็น จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม ด้านต่างๆ ตามกรอบแนวคิด 5 ด้าน คือศึกษาภูมิปัญญา, การสืบทอดและพัฒนาการ, ความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างผ้าไหมกับวิถีชีวิตคนในชุมชน, ปัจจัยส่งเสริมและอุปสรรค, แนวทางการอนุรักษ์ของภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของชุมชนตำบลโคกจาน การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอผลการวิจัย โดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของชุมชนตำบลโคกจาน เป็น สิ่งท้องถิ่นดั้งเดิม มีคุณภาพที่โดดเด่น ลักษณะเหล่านี้เป็นพื้นฐานของความเชื่อ และสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา จึงทำให้ผ้าไหม มีคุณค่า และมีบทบาทสำคัญ ที่บ่งชี้ถึงความ เป็นมาของชุมชน แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ การค้น การคิด การประดิษฐ์ การแก้ไขปรับปรุงประยุกต์ให้มีความเหมาะสมลงตัว กลายเป็นจารีต ประเพณี วัฒนธรรมที่ถ่ายทอดสู่รุ่นลูกหลานสืบต่อไป การสืบทอดและพัฒนาการ ของการทอผ้าไหม โดยวิธีการสอนกันเองในชุมชน จาก ปู่ย่า ตายาย พ่อแม่ สู่ลูกหลาน เป็นการเรียนรู้กันภายในชุมชน ความสำคัญและความสัมพันธ์ของผ้าไหมกับวิถีชีวิตคนในชุมชนโคกจาน ที่ใช้กระบวนการทอผ้าไหม และผ้าไหม เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีงาม ความสามัคคี ตลอดจนจนถึงการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ครอบครัว จนถึงชุมชน สร้างค่านิยมความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ควรส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ ปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคในการดำรงอยู่ของการทอผ้าไหมของชุมชนโคกจานได้แก่ ผ้าไหมที่มีคุณภาพ และมีคุณค่าสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ชุมชน ลดปัญหาความยากจนลงได้ ส่วนที่เป็นอุปสรรคจะเป็นด้านการตลาด การถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา และการพัฒนาการทอผ้าไหมอย่างต่อเนื่องทั้งด้านการบริหารจัดการระบบกลุ่ม รวมถึงวัตถุดิบจากธรรมชาติ ที่นำมาผลิตสีย้อมผ้าไหม ได้หายากยิ่งขึ้น แนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าไหม จากการศึกษพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้น เด็กรุ่นใหม่ที่ได้เข้าไปศึกษาต่อในระดับสูง มักไม่ค่อยให้ความสนใจผ้าไหมและการทอผ้าไหมเท่าที่ควร รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนเองควรตระหนักและให้ความสนใจ ควรปลูกฝังให้เยาวชนได้มีความผูกพันและหันมาสนใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง โดยการสร้างค่านิยม วัฒนธรรม หรือจัดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา เพื่อให้เด็กเยาวชนได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ ภูมิปัญญาการทอผ้าไหมของชุมชนตำบลโคกจาน ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกับการทอผ้าไหมในชนบท

ของอีสานตอนใต้ ที่มีการผสมผสานวัฒนธรรมของเขมรและลาวเข้าด้วยกัน มีพัฒนาการและมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่แตกต่างกันมากนักของคนในชนบท แต่ลักษณะที่โดดเด่นของผ้าไหมจากชุมชนโคกจาน คือผ้าไหมที่มีคุณภาพจนเป็นสามารถเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมที่สำคัญ ของจังหวัดศรีสะเกษ ที่สามารถทำเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนเป็นอย่างดี มีตลาดรองรับ เพราะมีการรักษาคุณภาพในการทอผ้า และมีการพัฒนาตลาดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลและปรากฏการณ์ในเชิงลึกพื้นที่ดำเนินการศึกษา คือ ชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1เชิงปริมาณ คือ ประชากรได้แก่ คนในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จำนวน 625 คน โดยแบ่งเป็น 7 คุ่ม 1) คุ่มบ้านปายาว จำนวน 46 คน 2) คุ่มหน้าโรงเรียน จำนวน 30 คน 3)คุ่มโพธิ์น้อย จำนวน 38 คน 4) คุ่มโกลงโปร่งใส จำนวน 77 คน 5) คุ่มสุขสำราญ จำนวน 138 คน 6) คุ่มเจริญสุขเช่นเดิมรวมในบางท้องถิ่นสุรินทร์ จำนวน 137 คน 7) คุ่มเพิ่มพัฒนา จำนวน 114 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของท่าโรยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 243 คน

1.2 เชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผ้าไหมในชุมชนบ้าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Qualitative Research) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูล

ความคิดเห็นในแต่ละด้าน และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด

2.2 เชิงปริมาณ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ

3. การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอ ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไขเพิ่มเติมข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและรัดกุมยิ่งขึ้น

3.2 นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยการจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยจากตัวแทนชุมชนทั้ง 3 หมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 เชิงปริมาณ คือ นำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยลงไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

4.2 เชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เชิงปริมาณ คือ นำผลของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามบันทึกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณหาค่าสถิติที่เลือกใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และค่าแจกแจงแบบที่

5.2 เชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก และอภิปรายเนื้อหา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับในการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.55	0.465	มาก
ด้านทรัพยากรมนุษย์	3.92	0.464	มาก
ด้านการพัฒนาอาชีพ	4.10	0.469	มาก
ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.81	0.392	มาก
ด้านการผลิต	3.78	0.471	มาก
ภาพรวม	4.03	0.317	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คนในชุมชนมีความคิดเห็นต่อระดับในการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชนบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.317) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการในการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชน บ้านป่ายาว ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.465) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.469) ด้านทรัพยากรมนุษย์ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.464) ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.392) ตามลำดับ และท้าย คือ ด้านการผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.471)

2.รูปภาพรวมผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่ม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบระดับการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
1.1 ชาย	17	7.0
1.2 หญิง	226	93.0
2.อายุ		
2.1 อายุ 20 - 29ปี	25	10.3
2.2 อายุ 30 - 39ปี	22	9.1
2.3 อายุ 40 - 49ปี	43	17.7
2.4 อายุ 50 - 59ปี	73	30.0
2.5 อายุ 60 -69ปี	62	25.5
2.6 อายุมากกว่า70ปีขึ้นไป	18	7.4
3.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
3.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	53	21.8
3.2 10,000 - 15,000 บาท	175	72.0
3.3 มากกว่า 20,000 บาท	15	6.2
4. สถานภาพ		
4.1 โสด	35	14.4
4.2 สมรส	168	69.1
4.3 หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)	34	14.0
4.4 หม้าย (หย่าร้าง)	6	2.5
5. ประสบการณ์ในการทอผ้าไหม		
5.1 น้อยกว่า 5 ปี	11	4.5
5.2 6 ถึง 10 ปี	38	15.6
5.3 11 ถึง 15 ปี	32	13.2
5.4 16 ถึง 20 ปี	70	28.8
5.5 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	92	37.9
6. เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม		
6.1 เป็น	71	29.2
6.2 ไม่เป็น	172	70.8
รวม	243	100

จากตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0 และเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

2. อายุ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ที่มีอายุมากที่สุดคือช่วงอายุ 50 ถึง 59 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมาคือช่วงอายุ 60 ถึง 69 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ช่วงอายุ 40 ถึง 49 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 ช่วงอายุ 20 ถึง 29 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ช่วงอายุ 30 ถึง 39 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ตามลำดับและลำดับสุดท้าย ช่วงอายุมากกว่า 70 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นมีรายได้มากที่สุดคือ 10,000 ถึง 15,000 จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 72.0 รายได้รองลงมาคือมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ตามลำดับและลำดับสุดท้าย มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2

4. สถานภาพ พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพมากที่สุดคือ สมรส จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 69.1 สถานภาพรองลงมาสถานภาพโสด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 สถานภาพหม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต) จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ตามลำดับและลำดับสุดท้าย สถานภาพหม้าย (หย่าร้าง) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

5. ประสบการณ์ในการทอผ้าไหม พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทอผ้าไหมมากที่สุดคือมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 มีประสบการณ์ในการทอผ้าไหมรองลงมา 16 ถึง 20 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 มีประสบการณ์การทอผ้าไหม 6 ถึง 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 มีประสบการณ์การทอผ้าไหม 11 ถึง 15 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ตามลำดับและลำดับสุดท้ายมีประสบการณ์การทอผ้าไหม น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

6. สมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม พบว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 และเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2

3. แนวทางการการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหมในชุมชนบ้านปายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า

3.1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ได้รับความรู้เกี่ยวกับที่มาและรูปแบบการทอผ้าไหมแบบดั้งเดิม และแบบใหม่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการทอผ้าไหม มีรายได้เพิ่มขึ้นสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการผลิตผ้าไหมที่ถูกต้อง ได้เกิดทักษะ อาชีพและสามารถพัฒนาเป็นรายได้

3.2 ด้านทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ผู้สูงอายุมีความรู้ความสามารถในการทำผ้าไหมแบบดั้งเดิม ชุมชนมีเยาวชนที่มีความรู้ในการทอผ้าไหม มีการวางแผนการทำตลาดที่ตรงตามความต้องการของท้องตลาด ในกลุ่มการทอผ้าไหมมีการวางแผนจัดการพัฒนาการทอผ้าไหม การจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมการทอผ้าไหมในชุมชน

3.3 ด้านการพัฒนาอาชีพ พบว่า สามารถต่อยอดให้กับคนรุ่นหลังได้มีอาชีพที่เพิ่มขึ้น มีช่องทางการซื้อขายผ้าไหมที่หลากหลายมีการให้คำปรึกษาตลอดจนแนะนำการดูแลการเข้าถึงการค้าขายในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมวัฒนธรรมในชุมชนจัดประกวดช่วงเทศกาลในเทศกาลสำคัญเพื่อให้เกิดความร่วมมือทั้งเยาวชนและผู้สูงอายุรายได้สู่กลุ่มทอผ้าไหมอย่างดี

3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมทันสมัย วัสดุส่วนใหญ่หาได้จากท้องถิ่น มีการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ถูกต้องในการมาใช้งาน มีการคัดสรรวัตถุดิบในการผลิตผ้าไหม มีการใช้วัสดุแบบดั้งเดิม

3.5 ด้านการผลิต พบว่า มีการผลิตผลผลิตที่แปลกใหม่ตามความต้องการของผู้คนผลผลิตที่นำส่งขายและนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน มีการผลิตผ้าไหมทำจากสีธรรมชาติ มีผลิตผ้าไหมจากสีเคมี การนำการผลิตผ้าไหมมาทอเป็นรูปแบบผ้าไหมยีนส์ให้เกิดความทันสมัยขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัยเรื่อง เรื่อง การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ตามแบบสอบถาม 5 ด้าน ของชุมชนบ้านป่ายาว ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาการทำผ้าไหมในชุมชน บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาการทำผ้าไหมส่งขายในกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาด้านทุนวัตถุดิบการทำผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์อภิปรายผลได้ดังนี้

1.ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ายอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม ในชุมชนบ้านป่ายาวประโยชน์ที่ได้รับ มีระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ได้รับความรู้ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ด้านเกี่ยวกับที่มาและรูปแบบการทอผ้าไหมแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ รองลงมา คือ ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการผลิตผ้าไหมที่อง และได้เกิดทักษะอาชีพและสามารถพัฒนาเป็นรายได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้รับความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าไหมแบบดั้งเดิมและแบบใหม่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการทอผ้าไหม ประชาชนมีชีวิตประจำวันมีผ้าไหมไว้ใส่เอง มีการทำผ้าไหมที่หลากหลายเช่นมีไหมสังเคราะห์และไหมธรรมชาติมีคนรู้จักหลากหลายและรายได้ราคาสูง ได้เกิดทักษะ อาชีพและสามารถพัฒนาเป็นรายได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพรเวทย์ศิริยานันท์. (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภูมิปัญญาผ้าไหมของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร บ้านท่าสว่าง อำเภอมืองจังหวัดสุรินทร์ความเป็นมาของเมืองสุรินทร์ กลุ่มชาติพันธุ์เขมร มรดกภูมิปัญญาพื้นบ้าน และ อัตลักษณ์ลวดลายผ้าไหมพื้นเมือง ประเด็นหลักเพื่อชี้ให้เห็นถึงมิติเชิงลึกแห่งอัตลักษณ์ลวดลาย ผ้าไหมกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้การแนวคิดต่าง 1เพื่อชี้ให้เห็นความเป็นอัตลักษณ์แห่งการเกิดขึ้นของลวดลาย ผ้าไหมพื้นเมืองสุรินทร์ อันแสนความเชื่อเชิงวัฒนธรรม อันเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์เขมร โดยได้เสนอไว้ 2 มุมมองตามลักษณะหรือลักษณะของลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองได้แก่ สัญลักษณ์ธรรมชาติ สัญลักษณ์จากฐานความเชื่อ สารวามนี้ ทำให้ทราบถึงมิติหนึ่งเกี่ยวกับฐานคิดที่มาจากอัตลักษณ์ของ กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นมิติ เชิงนเกี่ยวกับอัตลักษณ์การเกิดภูมิปัญญาด้านลวดลายผ้าไหม กลุ่มชาติพันธุ์เขมรเมืองสุรินทร์ ซึ่งจะให้แนวคิดเชิงชี้้นำให้เกิดการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อสืบค้น พัฒนาหาชุดองค์ความรู้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสารสนเทศข้อมูลเพื่อการศึกษาและ อนุรักษ์พื้นฟูมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ด้านทรัพยากรมนุษย์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม ในชุมชนบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ด้านทรัพยากรมนุษย์ มีระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ผู้สูงอายุมีความรู้ความสามารถในการทำผ้าไหมแบบดั้งเดิม รองลงมา คือ มีการวางแผนการทำลวดลายที่ตรงตามความต้องการของตลาด และในกลุ่มการทอผ้าไหมมีการวางแผนจัดการพัฒนาการทอผ้าไหม อาจเป็นเพราะ ผู้สูงอายุมีความรู้ความสามารถในการทำผ้าไหมแบบดั้งเดิมเลยเยาวชนที่มีความรู้ในการทอผ้าไหมมีการวางแผนการทำลวดลายที่ตรงตามความต้องการของตลาด ในกลุ่มทอผ้าไหมมีการวางแผนจัดการพัฒนาการทอผ้าไหมจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมการทอผ้าไหมในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรา พงศาพิชญ์. (2541) กลุ่มชาติพันธุ์เขมร มีอัตลักษณ์เฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์และได้สืบทอดและส่งต่อความรู้จากรุ่นสู่รุ่น สิ่งที่โดดเด่นด้านวัฒนธรรมความเชื่อและประเพณีจึงเป็นเอกลักษณ์ในเชิงแบบฉบับของ เขมรที่สืบทอดมาแต่โบราณอัตลักษณ์สามารถมองได้จากเชื้อชาติหรือ"ชาติพันธุ์"คือกลุ่มคนที่

มีบรรพบุรุษภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตร่วมกัน มีความรู้สึกในเผ่าพันธุ์เดียวกัน มีการอาศัยแบบเครือญาติ ภาษา การแต่งกาย เครื่องนุ่งห่มและ ความเชื่อในพิธีกรรมเดียวกัน กลุ่มชาติพันธุ์เขมร มีความเชื่อ ที่เคารพนับถือ เช่น ผีบรรพบุรุษและอำนาจเหนือธรรมชาติ จึงกลายเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ในกลุ่มคนชาติพันธุ์เขมร จนกลายเป็นรูปแบบของแบบแผนวัฒนธรรมวิถีชีวิตเดียวกัน ดังนั้น กลุ่มชาติพันธุ์เขมร จึงมีความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ขนบธรรมเนียม ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ เฉพาะของชาติพันธุ์ ตามคติความเชื่อโบราณหรือศาสนาผี ระยะต่อมาคือศาสนาพราหมณ์ ยินดูและพระพุทธศาสนา จึงทำให้ความเชื่อเกิดการผสมกลมกลืนเป็นวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในปัจจุบัน นั่นเอง

3. ด้านการพัฒนาอาชีพ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม ในชุมชนบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการพัฒนาอาชีพ มีระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก สามารถต่อยอดให้กับคนรุ่นหลังได้มีอาชีพที่เพิ่มขึ้น รองลงมา คือ มีช่องทางการซื้อขายผ้าไหมที่หลากหลาย และมีการให้คำปรึกษาตลอดจนแนะนำการดูแลการเข้าถึงการค้าขายในรูปแบบออนไลน์ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีช่องทางการซื้อขายผ้าไหมที่หลายสามารถต่อยอดให้กับคนรุ่นหลังได้มีอาชีพเพิ่มขึ้นมีการให้คำปรึกษาตลอดจนแนะนำการดูแลการค้าขายในรูปแบบออนไลน์ ส่งเสริมวัฒนธรรมในชุมชน จัดประกวดช่วงเทศกาลสำคัญให้เกิดความร่วมมือทั้งผู้สูงอายุและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรพงษ์ วสันตติลก. (2564) รูปแบบการตลาดผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมของจังหวัดบุรีรัมย์สู่ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้านผลิตภัณฑ์ ต้องมีการวางแผนเพื่อการพัฒนาผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมเกี่ยวกับคุณภาพของเนื้อผ้าที่สม่ำเสมอ ลวดลาย สี สัน รูปแบบของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งต้องมีการรับประกันคุณภาพด้วย ด้านราคา การกำหนดราคาผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมคือ คุณภาพของเส้นไหม ฝีมือและความปราณีตในการทอผ้า รวมทั้งต้องมีการลดราคาให้กับผู้ซื้อโดยเป็นราคาที่ต่ำกว่าร้านค้าปกติด้านการจัดจำหน่าย ภาวะการค้าของตลาดผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศยังมีความต้องการอยู่มากกลุ่มลูกค้าเป้าหมายคือตลาดต่างประเทศและตลาดกรุงเทพฯ ส่วนการจัดจำหน่ายผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพคือ การจัดส่งสินค้าที่รวดเร็วและเชื่อถือได้ ด้านการส่งเสริมการตลาด ต้องมีการจัดทำเว็บไซต์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์อย่างกว้างขวางเพื่อสนองตอบกับความต้องการใช้ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมที่เพิ่มขึ้นมากในอนาคต 35 ปี การทำธุรกิจจำหน่ายผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหม ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ต้องอยู่ในรูปแบบธุรกิจกับธุรกิจ (8 to B) โดยขายให้กับผู้ค้าปลีกและผู้ค้าส่งการชำระเงินโดยโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คือ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีส่งผลให้การทำธุรกิจผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร และไม่แพร่หลายอย่างทั่วถึง 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกิจผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ไหมด้านธุรกิจการผลิตต้องมีการออกแบบการผลิตด้านลวดลายและรูปแบบผลิตภัณฑ์ อีกทั้งมีการวางแผนการผลิตด้านการพัฒนาลวดลาย สีที่ใช้ย้อมต้องเป็นสีผลิตจากวัสดุธรรมชาติเส้นไหมที่ใช้ทอผ้าต้องเป็นเส้นไหมจากการเลี้ยงไหมพื้นเมือง

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม ในชุมชนบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์มีความพร้อมทันสมัย รองลงมา คือ มีการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ถูกต้องในการมาใช้งาน และมีการคัดสรรวัตถุดิบในการผลิตผ้าไหมทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ วัสดุมีความพร้อมทันสมัย วัสดุส่วนใหญ่หาได้จาก

ท้องถิ่นมีการเลือกใช้อุปกรณ์ที่ถูกต้องในการมาใช้งานมีการคัดสรรวัตถุดิบในการผลิตผ้าไหม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรพงษ์ วสันตติภัก. (2564) การดำเนินธุรกิจการผลิตต้องมีการออกแบบการผลิตด้านลวดลายและรูปแบบพัฒนาธุรกิจผ้าไหมและผลิตภัณฑ์ใหม่ผลิตภัณฑ์ อีกทั้งมีการวางแผนการผลิตด้านการพัฒนา ลวดลาย สีที่ใช้อยู่ต้องเป็นสีผลิตจากวัสดุธรรมชาติ เส้นไหมที่การจัดซื้อวัสดุเพื่อใช้ในการผลิตโดยวิธีการสำรวจราคาตามใช้ทอผ้าต้องเป็นเส้นไหมจากการเลี้ยงไหมพื้นเมืองห้องตลาด รวมทั้งมีการควบคุมวัสดุคงเหลือเพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง ด้านธุรกิจการตลาดต้องมีการวางแผน ด้านการเงินของธุรกิจจากกระบวนการผลิต การจัดหาแหล่งเงินทุนมาจากหุ้นของสมาชิก มีการตรวจสอบทางการเงิน ปีละ 1 ครั้ง การจ่ายเงินปันผลให้กับสมาชิกเป็นอัตราร้อยละของรายได้คงที่ การจัดส่งสินค้าใช้วิธีการจัดส่งทางพัสดุไปรษณีย์ และการจัดการสมาชิกทุกคนต้องร่วมคิดร่วมกันตัดสินใจ มีการฝึกอบรมทักษะด้านการผลิตบริหารตลาดให้กับสมาชิก รวมทั้งต้องมีการตั้งฝ่ายผลิตเพื่อให้การผลิตสินค้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการผลิต โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการต่อยอดและของกลุ่มทอผ้าไหม ในชุมชนบ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ด้านการระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ การผลิตสวดลายที่นำส่งขายและนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ มีการผลิตสวดลายที่แปลกใหม่ ตามแทนความต้องการของผู้คน และมีผลิตผ้าไหมจากสีเคมี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ มีการผลิตสวดลายที่แปลกใหม่ตามแทนความต้องการของตลาดและผลิตสวดลายที่นำส่งขายและนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ผลิตจากผ้าไหมธรรมชาติและสีเคมี การนำผ้าไหมมาทอเป็นรูปแบบผ้าไหมยีนส์ให้เกิดความทันสมัยซึ่งสอดคล้องกับ ธนพร เวทย์ศิริยานันท์. (2548) งานวิจัยของการประดิษฐ์สัญลักษณ์สวดลายบนผืนผ้าไหมในเชิงหัตถประดิษฐ์ จึงได้เกิดการสร้างสรรค์และ ประดิษฐ์สวดลายผ้าไหม ที่เป็นเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตามแบบของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร กลุ่มชาติพันธุ์เขมรได้สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ภูมิคิด ภูมิรู้ ภูมิปัญญา ผ่านการประดิษฐ์คิดค้นลวดลายผ้าไหม โดยเฉพาะของปราชญ์ช่างทอผ้าพื้นเมืองชาวเขมร ได้ประดิษฐ์คิดค้นมาจาก ฐานความเชื่อในเชิงวัฒนธรรม ประดิษฐ์และได้ส่งผ่านสั่งสอนหรือ สืบทอดวัฒนธรรมเหล่านี้ ภายในกลุ่มชนของตนเอง สิ่งที่ผ่านการคิดสร้างสรรค์ในเชิงนามธรรมจนกลายเป็นรูปธรรมขึ้นมาสิ่งทั้งมวลก็เป็นผลสะท้อนมาจากกระบวนคิดของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร นั่นก็คือสิ่งที่ผู้เขียน อยากจะชี้ให้เห็นว่าเป็น "อัตลักษณ์" นั่นเอง องค์ประกอบเหล่านี้สามารถแสดงความเป็นตัวตน

อภิปรายผลการเปรียบเทียบเรื่อง การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สถานภาพ ประสบการณ์ในการทอผ้าไหม เป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติการเรื่อง เรื่อง การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสี่ขร จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อเรื่อง การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์แนวทางแก่ชุมชน ในการนำไปปรับปรุงและการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม ของชุมชนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ การให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ามาเรียนรู้กระบวนการทอผ้าไหม การต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการทำงานของกลุ่มทอผ้าไหมอย่างแท้จริง

2.2 ควรประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากกลุ่มทอผ้าไหมถือเป็นรัฐวิสาหกิจชุมชน ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนและคนทั่วไปได้รับทราบถึงกิจกรรมดังกล่าว ย่อมจะทำให้ผู้คนอยากมีส่วนร่วมในกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาแรงจูงใจในการต่อยอดและพัฒนาผ้าไหมของกลุ่มทอผ้าไหม บ้านป่ายาว ตำบลจารพัด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุรินทร์

เอกสารอ้างอิง (References)

- นางแสงดา บัณสิทธิ์. (2529) *การทอผ้า*. ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ประการ คุณารักษ์. (2545) *ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการถ่ายทอดความรู้การทอผ้าไหม*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พยอม สีนะวัฒน์. (2530) *ศิลปะงานผ้า*. ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (วิจิตรศิลป์): สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ลออ ไชโยธธา. (2555) *ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาภูมิปัญญาการทอผ้าไหมชุมชน ตำบล โคกจาน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดศรีสะเกษ*
- สามารถ จันทร์สุรย์. (2534) *ภูมิปัญญาท้องถิ่นคืออะไร อย่างไร ในการสืบทอดทางวิชาการเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: curskhaladprua
- เสรี พศพิศ. (ปีที่พิมพ์2536) *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปัญญาและมุสนิติหมู่บ้าน
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2544) *วิธีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน พลวัตและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- เอ วงศ์บุญสิน. (2538) *ประชากรกับการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2540) *ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ Developing income from silk Products in the Ban Thap Yai community, Rattanaburi District. Surin Province

ธนวัฒน์ มีสันเทียะ^{1*}

Thanawat Meesanthia¹

¹บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์; Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanaburi District
Surin Province

*Corresponding Author; e-mail : mrthanawat071145@gmail.com

Received : January 30, 2024; Revised : March 29, 2024; Accepted : March 30, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์และ 3) เพื่อนำเสนอเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนบ้านทับใหญ่ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 208 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิด และปลายปิดมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเชิงปริมาณเท่ากับ 0.921 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t) (One Way ANOVA) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนในชุมชน มีความคิดเห็นต่อระดับแนวทางการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ด้านวัตถุดิบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านกลุ่มผู้ทอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากด้านการลงทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากตามลำดับ และสุดท้าย ด้านการจ้างแรงงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามประเภท 4 ด้าน ของการพัฒนาทางการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยจำแนกตามสถานภาพบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มี สถานภาพ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับแนวทางการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับทางการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อนึ่งมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนา, รายได้, ผลิตภัณฑ์, ผ้าไหม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the public opinion towards income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, 2) to compare the public opinion towards income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, and 3) to present the income development from silk in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, using a mixed-method research format combining quantitative and research methods. The quantitative research used a sample group of residents in Baap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, totaling 208 individuals, using a simple random sampling technique. Questionnaires were used to collect data both open-ended and closed-ended questions, with a questionnaire reliability of 0.921. Hypothesis testing was conducted using One Way ANOVA to analyze variance of statistically significant differences at the 0.05 level. Findings 1. The public opinion towards income development from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, is generally positive. Upon examining specific aspects, it was found that the level of development in various aspects including raw materials, weaving groups, investment, and labor hiring were all rated highly. 2. Comparison of public opinion in Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province, regarding income development from silk product in the community revealed significant differences based on demographic factors such as age, and monthly income. However, there were no significant differences observed based on gender and education level. Therefore, the initial hypotheses were rejected. These findings provide valuable insights for the development and improvement of income from silk product in the community group of Ban Thap Yai, Thap Yai Subdistrict, Rattanakaburi District, Surin Province.

Keywords : Development, Income, Product, Silk

บทนำ (Introduction)

ปัญหาในการผลิตสิ่งทอ พบปัญหาในการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ ปัญหาในการจัดหาวัตถุดิบ ปัญหาในการแข่งขันกับอุตสาหกรรมทอผ้าที่ใหญ่กว่า ปัญหาด้านเงินทุน และปัญหาด้านปัญหาด้านความรู้วิชาการ ความต้องการด้านการสนับสนุน และส่งเสริมจากรัฐบาล กลุ่มทอผ้าต้องการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีความต้องการในด้านการตลาดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้ มีความต้องการเงินทุนมีความต้องการความรู้ และมีความต้องการด้านอื่น ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล กลุ่มทอผ้า พบว่าไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล โดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลในด้านลำดับ ดังนี้ ด้านเทคนิคความรู้ใหม่ ๆ ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ด้านการหาแหล่งจำหน่ายราคาของผลิตภัณฑ์ ด้านเงินทุน ด้านกรรมวิธีการผลิต และด้านอื่น ๆ เช่น การตลาด เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

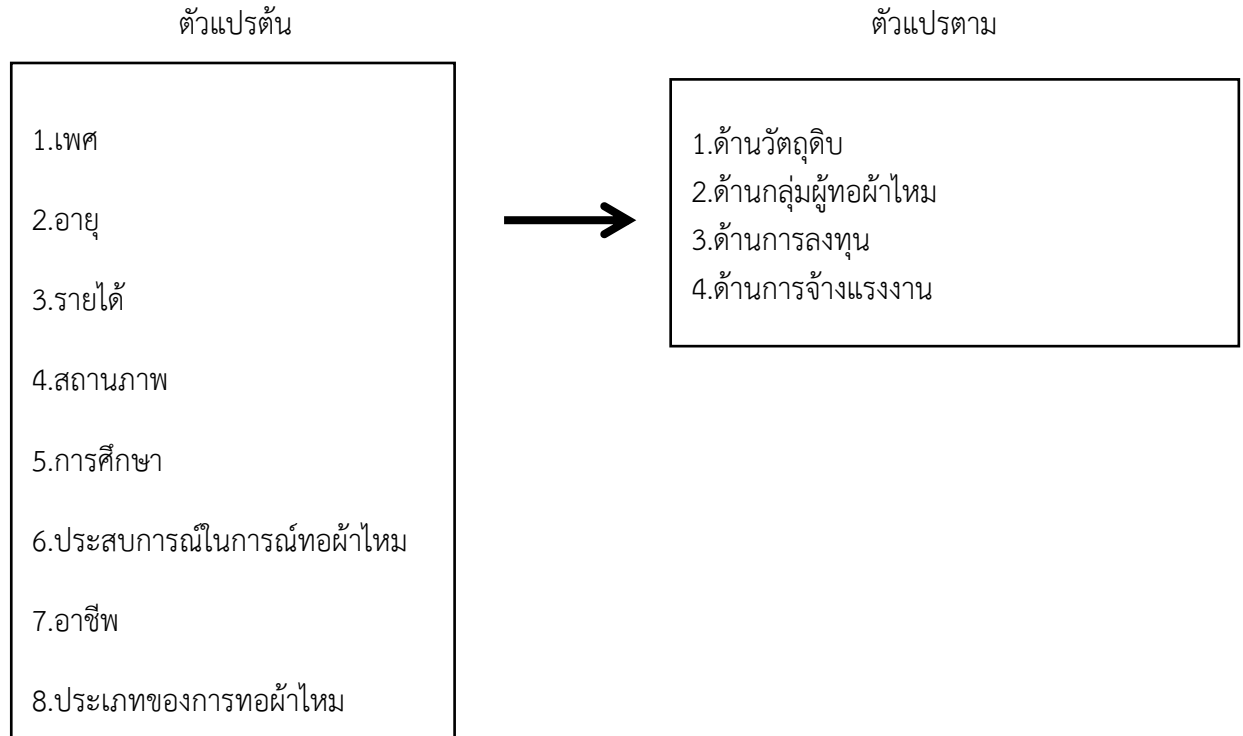
- 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อนำเสนอเรื่องการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

รรณิการ์ กมลรัตน์. (2551) ได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ลายผ้าพื้นเมือง จังหวัดสกลนคร ฐานข้อมูลสารสนเทศผ่านเว็บแอปพลิเคชัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) ข้อมูลกับผู้ผลิตลายผ้าพื้นเมืองในจังหวัดสกลนคร 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่นลาย ผ้าพื้นเมือง ลายหลัก และสีหลัก สีประกอบ 3) เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศลายผ้าพื้นเมืองผ่านเว็บแอปพลิเคชัน โดยการใช้การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอจาก 17 อำเภอในจังหวัดสกลนครวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า ลายหลักและลายประกอบจะมีควหลากหลายขึ้นอยู่กับความช านาญของผู้ผลิตและความนิยมของผู้บริโภค สีลายหลักและสีลายประกอบ มีผลผลิตแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้สีลายหลักและสีลายประกอบที่ตัดกับสีพื้นของผืน และกลุ่มหลักและสีลายประกอบ ที่เป็น สีโทนเดียวกับสีพื้นของผ้า ในการเลือกใช้สีของผ้านั้นขึ้นอยู่กับนิยมของผู้บริโภคที่ใ้ช้อย้อม ผ้าส่วนใหญ่ใช้สีเคมี ในขณะที่บางกลุ่มใช้สีย้อมจากครามและเปลือกไม้ ซึ่งทำให้ลายหลักและลายประกอบเป็นสีขาว เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณนา น ำไปสู่ การวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูลสารสนเทศนำเสนอผ่านเว็บแอปพลิเคชัน

วลัยพร สุพรรณและคณะ. (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การรื้อฟื้นศิลปะการทอผ้าไหมสันกำแพง เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมด้วยสื่อพื้นบ้านและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลสันกำแพง อำเภอ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการรื้อฟื้นศิลปะการทอผ้าไหมสันกำแพง เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมด้วย สื่อพื้นบ้านและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาบริบทและการเก็บรวบรวมศิลปะการทอ ผ้าไหมสันกำแพงต้องอาศัยการวิจัยแบบมีส่วนร่วมของปราชญ์ผ้าฝ้ายและผ้าไหมเจ้าหน้าที่ในพิพิธภัณฑ์ และกลุ่มคนในชุมชนสนักการใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เกิดความตระหนัก รู้ถึงคุณค่า ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและพัฒนาฐานข้อมูลทางด้านศิลปะการทอผ้าไหมพวงโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบเนื้อหาดิจิทัล อาทิเช่น ภาพเว็บไซต์ www.sankamphangsilk.org เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องศิลปะการทอผ้าไหมสันกำแพง และจัดกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ที่เก็บรวบรวมได้ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ งานนิทรรศการ เป็นต้น ซึ่งผลการดำเนินการวิจัยทำให้เกิดการขับเคลื่อนทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ และชุมชนตำบลสันกำแพง โดยเทศบาลตำบลสันก ำแพงได้นำเอาภูมิปัญญาเรื่องการทอผ้าไหม สันกำแพง เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง เพื่อสืบทอด อนุรักษ์และศิลป์ วัฒนธรรมของสันกำแพง และช่วยเสริมสร้างความ เข้มแข็งของคนในชุมชนสัน กำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 432 คน โดยแบ่งเป็นคุ่ม
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 432 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณของ ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างน้อยตามสัดส่วนของประชาชน ซึ่งใช้ระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ที่นัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของประชากรตัวอย่างที่ควรสุ่ม

N = จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

ประชากรทั้งหมด เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{432}{1 + (432 \times 0.0025)} \\ &= \frac{432}{2.08} \end{aligned}$$

= 208

ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 208 ราย

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม(Qualitative Research) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชน จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และมีลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ(Checklist)

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 30 ข้อ

3) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) ที่มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5.หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึงเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1.หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเรื่อง การดอยมีวัตถุประสงค์ 1)เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มท่องเที่ยวและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ และ 3)เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวและการเพิ่มรายได้ให้กับชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ (QuResearch) มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมพร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระตามขอบเขตของการวิจัย

2. หลังจากได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมผู้วิจัยนำไปเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ในประเด็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

3. ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างจากการดำเนินการ การสัมภาษณ์เชิงลึก(In - DepthInterview) ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

3.1 ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 1 คน
3.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่	บ้านจำนวน 2 คน
3.3 กลุ่มผู้ทอดผ้าไหม	จำนวน 12 คน
3.4 ประชาชนในชุมชน	จำนวน 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวผู้วิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงปริมาณโดยเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำในอันดับท้ายและเป็นประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแนวทางพัฒนากลุ่มผู้ทอดผ้าไหมและการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเป็นประเด็นคำถามจากนั้นได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับแก้ไขก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูลจริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจะใช้เวลานานน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่เข้าทำการสัมภาษณ์ว่าผู้ให้ข้อมูลมีความสะดวกในการให้ข้อมูลมากน้อยเพียงใด

6. ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เนื่องจากความน่าเชื่อถือ วิจัยเชิงคุณภาพ ขึ้นอยู่กับตัวผู้วิจัยและข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ สุกงาค์ จันทวานิช. (2553) ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเส้า คือ บุคคล สถานที่ และเวลาที่แตกต่างกัน โดยการควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกอย่างละเอียดและสัมภาษณ์

7. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา (Category/จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก (Theme)และอธิบายเนื้อหา (Tex/จากนั้นจึงนำผลการศึกษาที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ภายหลังที่มีการอภิปรายผลและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์

3. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชากรในชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรีจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 432 คน โดยแบ่งเป็นคุ้ม

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน ตำบลทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ด้านกลุ่มผู้ทอดผ้าไหม

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 - 0.716	หมายความว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 - 0.716	หมายความว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 - 0.758	หมายความว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 - 0.788	หมายความว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 - 0.776	หมายความว่า ระดับมาก

ผลการวิจัย (Research Results)

วิจัยนำข้อมูลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามประเภทกิจกรรมศึกษา 4 ด้าน โดยภาพรวมมาดำเนินการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

การพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ด้านวัตถุดิบ	4.07	0.586	มาก
ด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม	4.24	0.579	มาก
ด้านการลงทุน	4.06	0.899	มาก
ด้านการจ้างแรงงาน	4.30	1.075	มาก
ภาพรวม	4.17	0.574	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 4.17, S.D. = 0.574$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการพัฒนากลุ่มทอผ้าไหม ด้านการจ้างแรงงาน เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($X = 4.30, S.D. = 1.075$) รองลงมา คือด้านกลุ่มทอผ้าไหม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 4.24, S.D. = 0.579$) ด้านวัตถุดิบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($= 4.07, S.D. = 0.586$)ตามลำดับ และสุดท้ายคือ ด้านการลงทุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 4.06, S.D. = 0.899$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในชุมชนที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 4 ด้านโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมไม่ว่าจะเพศหญิงหรือเพศชายมีความคิดที่จะพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและอยากปรับปรุง พัฒนาคุณภาพผ้าไหม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ บุญผดุง (2554 : 16) การพัฒนาคุณภาพผ้าไหมหมายถึงการกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมมีความพอใจ มีรายได้ที่ดี

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในชุมชนที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมประสบปัญหาด้านการหารายได้ค่อนข้างเหมือนกันส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือ มีรายได้จากการรับจ้างเล็ก ๆ น้อยภายในชุมชนขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิณี เหมือน

เพชร(2562 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัย พบว่า 1) กลุ่มผู้ทอผ้าไหมไม่สามารถทำงานหารายได้จากแหล่งงานต่าง ๆ ได้เนื่องจากเป็นงานรับจ้างที่ต้องใช้แรงงานและต้องออกไปทำงานภายนอกชุมชน ส่วนใหญ่ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมมีรายได้จากอาชีพรับจ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ จากการจ้างงานของลูกหลาน 2) กลุ่มผู้ทอผ้าไหมภายในชุมชนไม่มีอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการกลุ่มผู้ทอผ้าไหมจึงต้องการที่จะมีอาชีพเสริมที่สามารถทำได้ที่บ้าน และต้องการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว 3)

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มผู้ทอผ้าไหมจะมีรายได้แตกต่างกันเท่าไรก็อยากจะทำผ้าไหมของตนเองให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ทั้งในด้านพัฒนาอาชีพหรือด้านกิจกรรมภายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชยา ประไพภักดิ์ (2560 : 6) ด้านการส่งเสริมอาชีพ หมายถึงกิจกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ โดยคำนึงถึงความถนัดและความสนใจรวมทั้งศักยภาพ ของกลุ่มผู้ทอผ้าไหมแต่ละบุคคล มีวิทยากรซึ่งเป็นจิตอาสา หรือ วิทยากรจากหน่วยงานภายนอกเป็นผู้ฝึกอบรม กิจกรรมด้านผ้าไหม

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกันจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่ากลุ่มผู้ทอผ้าไหมที่มีสถานภาพแตกต่างกันก็มีความคิดที่จะพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ของตนเองและให้ความร่วมมือการมีส่วนร่วมของกิจกรรมในชุมชนเพื่อให้เกิดความสามัคคีช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาณันท์ ม่วงสกุล (2558 : 104) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participation) ในแนวคิดด้านนี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมมีกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนและได้มีส่วนร่วมในงาน จะช่วยสร้างให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมและเป็นการสร้างคุณค่าในตนเองให้กับกลุ่มผู้ทอผ้าไหมได้

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีสถานะที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ในด้านวัตถุดิบด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่ากลุ่มผู้ทอผ้าไหมจะมีสถานะที่อยู่อาศัยต่างกันก็อยากให้มีการพัฒนารายได้ด้านต่าง ๆ เช่นด้านแรงใจส่วนบุคคลเพื่อเพิ่มแรงใจทางบวกให้แก่ตัวบุคคล ในการดำเนินซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวนัสสมล บุตรวิเศษ (2563 : 14) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกเชิงบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเองการรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจและความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง

สมมติฐานที่ 6 ประชาชน ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนชุมชน บ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังขาดทุนด้านการผลิตอยู่ทำให้กลุ่มผู้ทอผ้าไหมบางส่วนมีการหาทุนหรือวัตถุดิบจากธรรมชาติมาไม่เพียงพอหรืออาจไม่คุ้มทุน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชกร ภัทรพันธุ์ (2562 : บทคัดย่อ) การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลเอกลักษณ์อาชีพ 2) ศึกษากระบวนการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพแบบมีส่วนร่วม 3) ศึกษาทางเลือกรูปแบบในการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพ และ 4) เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกรูปแบบในการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัด

สมุทรปราการ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพโดยตรงจำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกำหนดค่าระดับคะแนนในการเปรียบเทียบรายคู่ และแบบแสดงความคิดเห็นปลายเปิด การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบรายคู่โดยกระบวนการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญของกระบวนการส่งเสริมเอกลักษณ์อาชีพในตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

วิจัยเรื่องการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ นนทบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนารายได้ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในกลุ่มชุมชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางแก่ชุมชน ในการนำไปปรับปรุงและแนวทางการพัฒนาการทอผ้าไหมของชุมชนต่อไป ดังนี้

1.1 ด้านการวัตถุดิบ คือ มีการจัดการอบรมภายในชุมชนเดือนละครั้ง และเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถบรรยายให้ประชาชนเข้าใจหรือทอผ้าไหมและออกแบบวาดลายผ้าไหมอย่างละเอียด ทุกขั้นตอน มีการแนะนำวัสดุจากธรรมชาติ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และบอกคุณสมบัติแต่ละชนิดว่ามีประโยชน์อย่างไรบ้างเพื่อช่วยให้ลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตที่มากขึ้น มีการเลี้ยงไหมชุมชน เพื่อเป็นทุนตั้งต้นในการลงทุน ของประชาชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

1.2 ด้านกลุ่มผู้ทอผ้าไหม คือ มีจัดทำบัญชีเก็บออมเป็นรายเดือน เชื้อที่มารายรับรายจ่ายในการทอผ้าไหม มีการแบ่งการกำไรและต้นทุนไว้เป็นสัดส่วน เพื่อจะได้คำนวณต้นทุนกำไรได้ถูกต้อง เราจะมีตารางรายรับ - รายจ่ายให้กับชาวบ้าน พอชาวบ้านได้รายได้จากการขายผ้าไหม ชาวบ้านจะได้มาบันทึกลงในสมุด พอถึงสิ้นเดือนเราก็จะมีรางวัลให้กับกลุ่มผู้ทอที่ขยันทอผ้าไหม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับชาวบ้านในการทอผ้าไหม

1.3 ด้านการลงทุน คือ มีการจัดการอบรมภายในชุมชนเดือนละครั้ง และเชิญวิทยากรผู้มาบรรยายให้ประชาชนเข้าใจหรือทอผ้าไหมและออกแบบวาดลายผ้าไหมอย่างต่อเนื่อง มีการแนะนำวัสดุจากธรรมชาติ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และบอกคุณสมบัติแต่ละประโยชน์อย่างไบบ้างเพื่อช่วยให้ลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตที่มากขึ้น มีการเลี้ยงไหมชุมชน เพื่อเป็นทุนตั้งต้นในการลงทุน ของประชาชนบ้านทับใหญ่ ตำบลทับใหญ่ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

1.4 ด้านจ้างแรงงาน คือ คือ องค์กรจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นทางด้านวัฒนธรรมและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง องค์กรต้องตั้งเป้าหมายและส่งเสริมให้ชาวบ้านของตนมีวัฒนธรรมในที่ทำงานที่สร้างสรรค์ ผลงานจากเหตุให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด หรือที่โดยทั่วไปแล้วคือการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ นี่จึงเป็นเหตุผลที่ว่าเพราะเหตุใดการทำความเข้าใจวัฒนธรรมองค์กรประเภทต่าง ๆ รวมถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของวัฒนธรรมแต่ละประเภทนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

เอกสารอ้างอิง (References)

กิตติชัย สิ้นคง. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอมะนัง จังหวัดพิษณุโลก [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง.

- กมลรัตน์ หนองรัง. (2546). การศึกษาหัตถกรรมผ้าชาวไทยภูเขา ในจังหวัดเชียงใหม่. ปรินทิพย์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลลา กองสุข. (2536). ผ้าจากกลุ่มลาวครั่ง บ้านกุดจอก ชัยนาท บ้านทับผึ้งน้อย สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- กรุณา เตชาติวงศ์ ณ อยุธยา. (2532). สิ่งทอไทย. กรุงเทพฯ: เดอะ รีเบอร์ตเรเตอร์.
- เกศินี ปายะนันท์. (2547). ร้อยรสบุปผาพัสดราภรณ์. กรุงเทพฯ: รุณการพิมพ์.
- โกสุม สายใจ. (2540). สีและการใช้สี (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

การพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

Career Development According to the Principles of Sufficiency Economy, Ban Kra-om, Kra-om Subdistrict, Samrong Thap District Surin Province

สุจิตรา ลิติ^{1*}

Sujitra Leetee^{1*}

¹ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์; Kra Om Subdistrict, Samrong Thap District Surin Province

*Corresponding Author; e-mail : 264129020118@srnu.ac.th

Received : February 27, 2024; Revised : March 30, 2024; Accepted : April 1, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการประกอบอาชีพ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพ 3) เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงบ้านกระอ่อมเพื่อการอนุรักษ์กระบือ บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบสอบถามร่วมกับการสอบถามรายด้านที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (interview schedule) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และใช้สถิติค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) โดยผู้ร่วมตอบแบบสอบถามจำนวน 233 ราย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2566 ถึง เดือนมีนาคม 2567 บ้านกระอ่อมเป็นหมู่บ้านที่ค่อนข้างใหญ่ในตำบลกระอ่อมมีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนมาก ภายในหมู่บ้านมีศูนย์เรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำสินค้าหรือการใช้ประโยชน์ เช่น จากมูลวัว/มูลควาย การทำปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น และยังมีผู้ที่มีความรู้ภายในหมู่บ้านที่สามารถเผยแพร่หลักวิธีการประกอบอาชีพได้ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล มีสระน้ำชุมชนที่เป็นแหล่งน้ำหลักในการทำน้ำประปา นอกจากนี้ยังมีถนนเส้นสำโรงทาบ - รัตนบุรี ผ่านหมู่บ้าน เป็นถนนหลักที่มีการสัญจรระหว่างอำเภอสำโรงทาบ รัตนบุรีรวมทั้งอำเภอใกล้เคียง ในทุกวันพุธจะมีการตั้งตลาดในบริเวณใกล้ของหมู่บ้านซึ่งมีผู้คนจากต่างหมู่บ้านมาจับจ่ายใช้สอยอยู่จำนวนมาก ในด้านของจุดด้อย คือ หมู่บ้านมีไฟส่องสว่างไม่เพียงพอ ถนนมีความชำรุดจำนวนมาก ในด้านของประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ และส่วนมากจะว่างงานหรือเน้นไปกับการเลี้ยงวัว เลี้ยงควายซึ่งไม่มีรายได้ต่อเนื่อง หรือมีรายได้เพียงปีละครั้งจากการทำนา ทำให้มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ จนทำให้มีอัตราการกู้หนี้ยืมสินมากขึ้น และมีปัญหาภายนอก คือ ในบางช่วงที่อยู่ในช่วงน้ำหลากจะมีน้ำท่วมที่มาจากในป่าธรรมชาติที่อยู่ถัดไปจากหมู่บ้าน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีความเสียหายบางส่วน

คำสำคัญ (Keywords) : อาชีพ, การพัฒนา, เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purpose of this research is fourfold: 1) to study the occupational conditions, 2) to examine the factors affecting career development, 3) to investigate the process of career development in line with sustainable economic principles, and 4) to explore pathways for career development in line with the sustainable economy of Ban Kraom, Kraom Subdistrict, Samrong Thap District, Surin Province, focusing on buffalo conservation. Data collection methods include interviews, group discussions, and the use of questionnaires. A total of 233 respondents participated in the questionnaire survey conducted between November 2566 and March 2567.

Ban Kraom is a relatively large village with a significant population engaged in various activities such as biogas production from cow and buffalo dung, organic fertilizer production, and local knowledge dissemination related to livelihoods. The village also has a community health center, a communal pond for water supply, and a main road connecting Samrong Thap District to Rattanaaburi District, facilitating transportation. However, the village faces challenges such as insufficient lighting, deteriorating roads, a predominantly elderly population focusing on livestock farming with irregular incomes, leading to higher expenses than income and increasing debt. Moreover, seasonal flooding from nearby natural forests affects agricultural production

Keywords : Occupation, Development, Sustainable Economy

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงในระดับประเทศ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน และใช้จ่ายเงินให้ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัด ตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน และถ้ามีเงินเหลือ ก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือผู้อื่นบางส่วน และอาจจะใช้จ่ายมาเพื่อปัจจัยเสริมอีกบางส่วน สาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของสังคมทุนนิยมในปัจจุบันได้ถูกปลูกฝัง สร้าง หรือกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ความสวຍความงาม การแต่งตัวตามแฟชั่น การพนันหรือเสี่ยงโชค เป็นต้น จนทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน เกิดเป็นวัฏจักรที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ ถ้าไม่เปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต ซึ่งหลักเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อเมื่อปี พ.ศ.2517 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ความว่า “การพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้น ก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อย เสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลใน

เรื่องต่างๆขึ้น ซึ่ง อาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ในเวลานี้

สำหรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ที่เรียกกันว่า ฉบับอาจารย์มีชัย ที่ผ่านการทำประชามติเรียบร้อยแล้ว และรัฐบาลได้นำทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เพื่อประกาศใช้บังคับต่อไป ก็มีบทบัญญัติอันเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บัญญัติไว้คือ หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 75 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า

บ้านกระอ่อมเป็นหมู่บ้านที่ค่อนข้างใหญ่ในตำบลกระอ่อมมีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนมาก ภายในหมู่บ้านมีศูนย์เรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำสินค้าหรือการใช้ประโยชน์ เช่น จากมูลวัว/มูลควาย การทำปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น และยังมีผู้ที่มีความรู้ภายในหมู่บ้านที่สามารถเผยแพร่หลักวิธีการประกอบอาชีพได้ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล มีสระน้ำชุมชนที่เป็นแหล่งน้ำหลักในการทำน้ำประปา นอกจากนี้ยังมีถนนเส้นสำโรงทาบ - รัตนบุรี ผ่านหมู่บ้าน เป็นถนนหลักที่มีการสัญจรระหว่างอำเภอสำโรงทาบ รัตนบุรี พร้อมทั้งอำเภอใกล้เคียง ในทุกวันพุธจะมีการตั้งตลาดในบริเวณใกล้ของหมู่บ้านซึ่งมีผู้คนจากต่างหมู่บ้านมาจับจ่ายใช้สอยอยู่จำนวนมาก ในด้านของจุดด้อย คือ หมู่บ้านมีไฟส่องสว่างไม่เพียงพอ ถนนมีความชำรุดจำนวนมาก ในด้านของประชาชนที่อาศัยในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ และส่วนมากจะว่างงานหรือนั่งเฝ้าไร่เฝ้าสวน เลี้ยงควายซึ่งไม่มีรายได้ต่อเนื่อง หรือมีรายได้เพียงปีละครั้งจากการทำนา ทำให้มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ จนทำให้มีอัตราการกู้หนี้ยืมสินมากขึ้น และมีปัญหาภายนอก คือ ในบางช่วงที่อยู่ในช่วงน้ำหลากจะมีน้ำท่วมที่มาจากในป่าธรรมชาติที่อยู่ถัดไปจากหมู่บ้าน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรมีความเสียหายบางส่วน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพ
3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

สุมาลีสังข์ศรี. (2550) ภูมิปัญญา เป็นรูปแบบการส่งเสริมเอกลักษณ์ชุมชน โดยอาศัยศักยภาพผู้ซึ่งได้เรียนรู้และมีประสบการณ์สะสมจนมีความรอบรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและสังคมจนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่า เป็นภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากการเรียนรู้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาจากอดีตถึงปัจจุบันนั้นมิใช่หลากหลายด้านด้วยกันทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรมด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนาประเพณีและด้านโภชนาการ

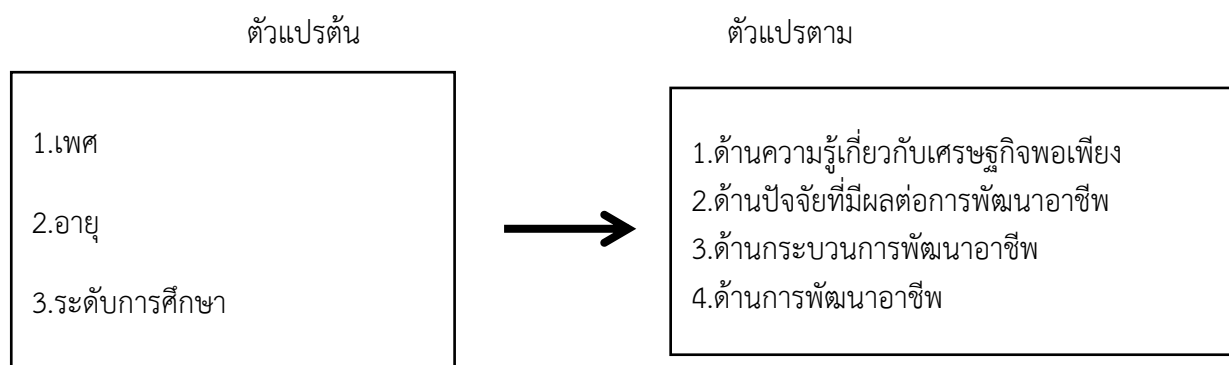
ธีชกร ภัทรพันธุ์. (2560) แนวคิดการจัดการธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรุดการธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการน้อมนำหลักปรัชญาของเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เห็นคิดในจัดการการธุรกิจด้วยความพอประมาณ มีความเพียงพอ มีความสมดุล เพื่อสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพตามนิยามของเศรษฐกิจพอเพียง "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" นั่นคือ พอประมาณ มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกัน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานเงื่อนไข ความรู้และคุณธรรม

พะห์มาน เตมะ. (2565) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุตี อำเภอมือง จังหวัดยะลา พบว่า ประเด็นสำคัญที่ใช้ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านเงื่อนไขคุณธรรม และ ด้านเงื่อนไขความรู้

จักรกฤณ วังทัน. (2560) แนวทางการพัฒนาอาชีพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเย็บปักถักร้อยผลิตภัณฑ์เย็บถุงตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ศึกษาหาแนวทางการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เฉลียว บุรีภักดี. (2557) การพัฒนาตัวแบบการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตรกรรมพื้นฐานของจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และ การพัฒนาอาชีพจากการแนวทางการส่งเสริม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระออม ตำบลกระออม อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนในการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการลงเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Qualitative Research) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระออม ตำบลกระออม อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

3.1.1 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระออม ตำบลกระออม อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชนบ้านกระออม ตำบลกระออม อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ มีลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

2) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ้อม ตำบลกระอ้อม อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 25 ข้อ

3) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ้อม ตำบลกระอ้อม อำเภอสำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2552 : 108)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายความว่า	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายความว่า	ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายความว่า	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายความว่า	ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายความว่า	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจต่อการสื่อความหมาย ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแทนค่าความหมายต่อไปนี้

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าแจกแจงแบบที (t – test)
F	หมายถึง	การทดสอบ F – test
Sig	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	หมายถึง	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลของสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และสถานภาพ โดยหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ ปรากฏผลดัง

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 233)		
สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	113	48.5
1.2 หญิง	120	51.5
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า20ปี	7	3.0
2.2 20 - 29 ปี	37	15.9
2.3 30 - 39 ปี	42	18.0
2.4 40 - 49 ปี	58	24.9
2.5 50 - 59 ปี	67	28.8
2.6 60ปีขึ้นไป	22	9.4
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าประถมศึกษา	101	43.3
3.2 ประถมศึกษา	63	27.0
3.3 มัธยมศึกษา	60	25.8
3.4 ปริญญาตรี	3	1.3
3.5 สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
3.6 อื่นๆ.....	6	2.6
4. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	231	99.1
10,000-15000 บาท	2	0.9
15001-20000บาท	0	0
มากกว่า20000 ขึ้นไป	0	0
5. สถานภาพ		
โสด	59	25.3
สมรส	151	64.8
หม้าย(คู่สมรสเสียชีวิต)	16	6.9
หม้าย(หย่าร้าง)	7	3.0
รวม	233	100

จากตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 และเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5

2. อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50 -59 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รองลงมาจะมีช่วงอายุระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 มีช่วงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 มีช่วงอายุระหว่าง 20 - 29 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 มีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 ตามลำดับ และสุดท้ายคือมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

3. ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาจะมีระดับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีระดับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีระดับการศึกษาระดับอื่นๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 ตามลำดับ และสุดท้าย คือ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

4.รายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 99.1 และมีรายได้ระหว่าง 10,000 บาทถึง 15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

5.สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรส จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมาจะมีสถานภาพโสด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 มีสถานภาพหม้าย(คู่สมรสเสียชีวิต) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตามลำดับ และสุดท้าย คือ มีสถานภาพหม้าย(หย่าร้าง) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

ผลการวิเคราะห์การพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.265) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกระบวนการในการพัฒนอาชีพ เป็นด้านที่มีระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.384) รองลงมา คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.536) ด้านปัจจัยในการพัฒนอาชีพ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.433) ตามลำดับ และสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนอาชีพที่ยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.42, S.D. = 0.535)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัยการวิจัยเรื่อง การพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ตามกรอบการพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการประกอบอาชีพ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนอาชีพ 3. เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนอาชีพอิสระตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อภิปรายผลได้ดังนี้

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง บ้านกระอ่อม ตำบลกระอ่อม อำเภอสำโรงท่าบ จังหวัดสุรินทร์ พบว่าการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามกรอบวัตถุประสงค์ที่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านปัจจัยในการพัฒนาอาชีพ ด้านกระบวนการพัฒนาอาชีพ และด้านการพัฒนาอาชีพที่ยั่งยืน

สมมติฐานที่ 1 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบข้อมูล 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นการพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรมีการทำความเข้าใจในประเด็นที่จะศึกษาเพื่อให้การต่อการดำเนินการ
2. ควรมีแหล่งข้อมูลที่สามารถหาข้อมูลได้สะดวก
3. ควรมีการติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

กิจทวีสิน วิชัยดิษฐ์. (2562). แนวทางการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2567, จาก

https://repository.rmutp.ac.th/bitstream/handle/123456789/3432/LARTS_63_04.pdf

พะห์มาน เตมะ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนในตำบลบุดี อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2567,จาก <https://www.hu.ac.th/conference/conference2023/proceedings/doc/813.pdf>

เสาวลักษณ์ ขาวเขียว. (2565). แนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสิชล 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต4 .สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2567,จาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=186034&bcat_id=16

อัญริญา ละครขาว. (2561). แนวทางการพัฒนาอาชีพเสริมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา การปลูกดอกพุด เทศบาลเมืองศิลา หมู่บ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น .สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2567,จาก <https://app.gs.kku.ac.th/gs/th/publicationfile/item/19th-ngrc-2018/HMP10/HMP10.pdf>

การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระยองตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

Participation in Water Resource Management of People in BanRayong Community, Tha Sawang Subdistrict, Mueang District, Surin Province

วชิราพร วิมานรัมย์^{1*}

Wachiraporn Wimanram^{1*}

¹บ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์; Ban Rayong, Tha Sawang Subdistrict, Mueang District, Chang
Surin

*Corresponding Author; e-mail : namnim.666@gmail.com

Received : February 28, 2024; Revised : March 31, 2024; Accepted : April 2, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 คุ่ม ได้แก่ 1) คุ่มตามคตคต จำนวน 76 คน 2) คุ่มเนียงอุมา จำนวน 56 คน 3) คุ่มมะขามใหญ่ จำนวน 67 คน และ 4) คุ่มสี่สาคีร์ร่วมใจ จำนวน 67 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาร์ยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 159 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายเปิด และปลายปิดมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเชิงปริมาณ ค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ที่นัยสำคัญ 0.05 ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (1 ค่าเอฟ (! วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธีผลนัยสำคัญน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (2) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 คน ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 2 คน แพทย์ประจำตำบล 1 คน สารวัตรกำนัน 1 คน คณะกรรมการหมู่บ้าน 5 คน กลุ่มอาชีพและกลุ่มเกษตรกร 10 คน และประชาชนในชุมชน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงและใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, การจัดการทรัพยากรน้ำ, ประชาชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of participation in water resource management of people in Ban Rayong community, Tha Sawang Subdistrict, Mueang District, Surin Province 2) to study the factors that resulted in people's participation. In managing water resources in Ban Rayong community, Tha Sawang Subdistrict, Mueang District, Surin Province Using a research model that combines quantitative and qualitative

methods. The quantitative research uses a mple group of people in the Ban Rayong community, Tha Sawang Subdistrct,Mueang District, Surin Province. which can be divided into 4 worthies, namely 1) forthy Luang Ta Udomsak, numbering 76 people, 2) Worthy Niang Uma, numdedring 56 people, 3) Worthy Makhm Yai, numbering 62 people, and 4) Worthy Si Samakkhi mjai, numbering 67 people, using the sampling method. From Taro cipe A total sample of 159 people was obtained using a multi-stage san A questionnaire was used to collect data. The nature of the questionna oth open-ended. and the closed end has the confidence valu ntitative questionnaire. Confidence value at 95% at significance 0.05 thypothesis. By testing the t-value (t), F-value (1, one-way analysis of variance. In the event that a difference is found to be statistically significant at the 0.05 level, the difference will be analyzed using the least significant effect method. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean (x) and standard deviation (S.D.) and qualitative research. Using in-depth interviews as a tool for collecting data,there were 30 people, including a group of community leaders, namely 1 village headman, 2 village head assistants, 1 sub-district doctor, 1 village head inspector, 5 village committee members. Occupation and group of 10 farmers and 10 people in the community using the purposive selection method, and used content analysis techniques to complement the context.

Keywords : Participation, Water resources management, Population

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ได้รับผลกระทบเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก และปัจจัยภายในประเทศ ทั้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มขึ้นของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งการเจริญเติบโตและการแข่งขันทางการค้า และการลงทุน ทำให้มีการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติเกินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ ในขณะที่ขีดความสามารถของการบริหารจัดการและเครื่องมือทางนโยบาย เช่น ฐานข้อมูลถูกระเบียบ การบังคับใช้ กฎหมาย และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อความสมดุลของระบบนิเวศโดยรวมอย่างต่อเนื่อง (The Office of National Economic and Social Development, 2014)

กระแสพระราชดำริสดักกล่าว ทำให้ทุกคนตระหนักถึงความห่วงใยปัญหาเกี่ยวกับน้ำที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ทรงมีต่อพสกนิกรของพระองค์อย่างแท้จริง ดังนั้น น้ำจึงเป็นทรัพยากรธรรมชาติของคนไทยที่ต้องมีการบริหารจัดการทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และชุมชนในมน้ำ ควรต้องร่วมกันทบทวนและ ปรับปรุงกระบวนการจัดการน้ำบางส่วนให้มีความเหมาะสมกับปัจจุบันด้วยแนวคิดของนโยบายที่ตั้งอยู่ บนฐานแห่งความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติได้โดยอาศัยข้อมูล ความรอบรู้ และสติปัญญาของผู้เกี่ยวข้องทุก ฝ่ายที่เข้าใจในรากเหง้าแห่งปัญหา การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการทำงานแบบร่วมด้วยช่วยกันคิด ช่วยกันหารูปแบบและวิธีดำเนินการแก้ปัญหาต่างๆ แบบบูรณาการในทุกมิติเสมอ จึงจะบังเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน โดยไม่เกิดความขัดแย้งในสังคม

ดังนั้นกลไกของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำด้านต่างๆ ของจังหวัดอุทัยธานี ควรพัฒนาให้มีการดำเนินการในทุกด้านให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน คือ 1) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาทรัพยากรน้ำ ได้แก่ การขาดแคลนน้ำ การเกิดอุทกภัย และด้านคุณภาพน้ำที่เสื่อมโทรม ฯลฯ ที่เกิดขึ้นในชุมชน และความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน 2) ร่วมคิดหาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาเรื่องน้ำของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการน้ำของชุมชน โดยคำนึงถึงสิทธิชุมชนเสมอด้วย 3) ร่วมวางนโยบาย หรือกำหนดแผนงาน กิจกรรมหรือโครงการ เพื่อบรรเทาหรือขจัดปัญหาเรื่องน้ำที่สนองความต้องการของชุมชน 1 ร่วมตัดสินใจ การใช้ทรัพยากรน้ำที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างเป็นธรรม 5) ร่วมจัดการ หรือปรับปรุงรับ การบริหารงานพัฒนาเกี่ยวกับน้ำในลุ่มน้ำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 6) ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการ ของชุมชนตามขีดความสามารถของชุมชนเอง และของหน่วยงาน 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 8) ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งที่เอกชนและรัฐดำเนินการให้ใช้ประโยชน์ได้ยืนนานตลอดไป 9) ร่วมประชุม อบรม สัมมนา ที่ทางราชการและภาคเอกชนจัดขึ้น โดยร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ต่างๆ ร่วมกับ 10) มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวน แนะนำ ประชาสัมพันธ์ เรื่องราวข่าวสาร เกี่ยวกับการ บริหารจัดการน้ำ ด้านต่างๆ ให้ประชาชนในชุมชนของแต่ละลุ่มน้ำได้รับรู้เรื่องราวและเกิดความเข้าใจที่ดี

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจเรื่อง การมีส่วนร่วมในการ จัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดย เสริมสร้างเครือข่ายการประสานงานและการทำงานร่วมกันของ ฝ่ายราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น ในการพัฒนาการใช้และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ โดย ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้แก่แกนนำชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพกระบวนการเรียนรู้และริเริ่มในชุมชน พัฒนาระบบรวบรวมและจัดทำข้อมูลระดับท้องถิ่นให้ สอดคล้องกัน สร้างกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม คิดร่วมทำ ฯลฯ เหล่านี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพทางสังคม สามารถร่วมกันนำพาให้การบริหารจัดการทรัพยากร น้ำทุกด้านเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนบ้าน ระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

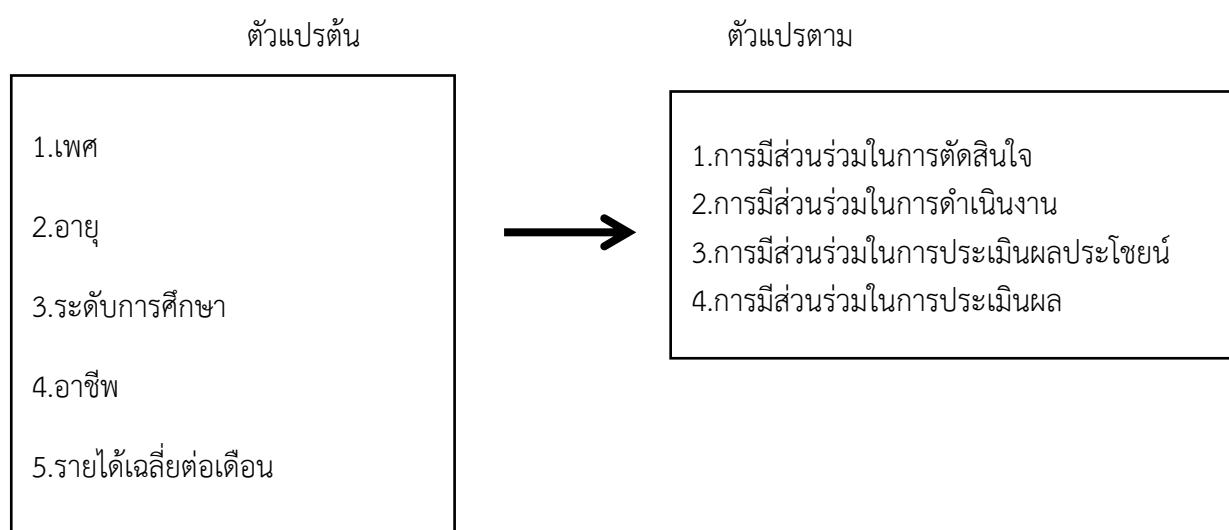
การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

โสรัจจ์ ตาปานนท์. (2543) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ในการจัดการพื้นที่ต้นน้ำใน พื้นที่ลุ่มน้ำแม่คำปอง จังหวัดแพร่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ต้นน้ำของ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีการดำเนินโครงการปกป้องป่าไม้เมืองไทยเพื่อเร่งรัดฟื้นฟูต้นน้ำลำธาร (รพต.) และเพื่อ ศึกษาปัจจัยด้านผู้นำชุมชน การทำงานในหน่วยงานป่าไม้ และการติดตามงานของเจ้าหน้าที่ ป่าไม้ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน วิธีการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ วิธีการรวบรวม ข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้นำหมู่บ้าน จำนวน 10 คน และชาวบ้านบ้าน บุญแจ่มและบ้านห้วยเอียด อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 144 คน สุ่มตัวอย่างใช้เทคนิควิธีการแบบ

ผลการศึกษาพบว่าในขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาชาวบ้าน มีส่วนร่วม ในระดับปานกลาง ขั้นตอนการวางแผนแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในระดับต่ำ ขั้นตอน การปฏิบัติตามแผนชาวบ้านมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ขั้นตอนการติดตามประเมินผลชาวบ้าน มีส่วนร่วมในระดับต่ำ และภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ต้นน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ แม่คำปองของชาวบ้านอยู่ในระดับต่ำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวบ้านพบว่าชาวบ้านที่ยอมรับและไว้วางใจในตัวผู้นำต่างกันมีส่วนร่วมในขั้นตอนการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกับมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน ไม่แตกต่างกัน

ภิกษิตเกรียงไกร. (2543) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชากรจัดการทรัพยากรน้ำกรณีพื้นที่ลุ่มน้ำลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ของลุ่มน้ำในปัจจุบัน ซึ่งหน่วยงานรวมทั้งภาคประชาชนได้มีความพยายามที่จะไขกระบวนกรต่าง ๆ มาแก้ปัญหา แต่ก็ยังผู้ใดถืออุปสรรคหนึ่งองค์หาความสามารถมาไขปัญหาได้อย่างห้รับถ้วน แะมีความอื่น ขอบเขตการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะปัญหาเรื่องทรัพยากรน้ำเท่านั้นเพื่อวิเคราะห์ถึงบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีฐานความเชื่อวาทกประชาชนผู้ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากทรัพยากรน้ำโดยตรง มีบทบาทในการจัดการทุกขั้นตอนของกระบวนการจะทำให้การจัดการปัญหาต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลยิ่ง การศึกษาได้ค้นหาความต้องการของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการอย่างหนึ่งอย่างใด โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้จากบริบทของสังคมไทย โดยเฉพาะเงื่อนไขจากนโยบายและกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่วิธีการศึกษาได้ใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ทั้งการสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างชุมชนมหาชัย จำนวน 205 คน ใช้การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของ ไขการเดินทางสำรวจหาขอเท็จจริงและการสังเกตผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำลำลำตะคอง เคยมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำค่อนข้างน้อยหรือน้อยมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระยองตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ เป็นจำนวน 263 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม 1) กลุ่มหลวงตาอุดมศักดิ์ 76 คน 2) กลุ่มเนียงอูมา 58 คน 3) กลุ่มมะขามใหญ่ 62 คน 4) กลุ่มสี่สามัคคีร่วมใจ 67 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนบ้านระยอง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 159 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 โดยแทนค่าสูตร

ผลการวิจัย (Research Results)

สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ตามศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน 4 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตามกรอบมาตรฐานการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ตามศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน 4 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตามกรอบมาตรฐานการมีส่วนร่วม

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ค่าทดสอบ	ค่าSig	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	T-test	0.333	-	✓
2	อายุ	F-test	0.000	✓	-
3	ระดับการศึกษา	F-test	0.690	-	✓
4	อาชีพ	F-test	0.006	✓	-
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F-test	0.072	-	✓

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชนในชุมชนบ้านระโยง ตำบลท่าสว่าง อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมา ในภาพรวมทั้งหมดของด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง โดยประเด็นเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุด คือการร่วมคิดและช่วยเสนอแนะทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรน้ำ ชาวบ้านให้การสนใจในการช่วยเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการน้ำ และรองลงมา ประชาชนในชุมชนมีส่วนในการกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมา ในภาพรวมทั้งหมดของด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง โดยประเด็นเฉลี่ยที่มีค่าสูงสุด คือการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้านทรัพยากรน้ำกับเจ้าหน้าที่ รัฐ หรือหน่วยงานอื่น ๆ รองลงมาคือ มีส่วนร่วมสนับสนุนด้านทุนทรัพย์เพื่อใช้ในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อการจัดการน้ำ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมา ในภาพรวมทั้งหมดของด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จะมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก คือการได้รับประโยชน์จากน้ำ เพื่อทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ และรองลงมา คือ ประชาชนในชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการจัดการทรัพยากรน้ำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดสรรน้ำที่มีคุณภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการการขาดแคลนน้ำได้เป็นอย่างดี

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมา ในภาพรวมทั้งหมดของด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จะมีระดับความเห็นในระดับปานกลาง คือการให้ความร่วมมือข้อมูลหรือตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินผลกิจกรรมด้านทรัพยากรน้ำในชุมชน และรองลงมาคือประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐด้านทรัพยากรน้ำ ได้ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการด้านการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชนหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมและได้ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการเมื่อแล้วเสร็จ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรมีการทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่ต้องลงข้อมูลในงานวิจัยให้มากขึ้น
2. ควรมีการติดตาม ประเมินผล การวิจัยอย่างต่อเนื่อง
3. ควรกำหนดสิ่งที่ต้องการจะศึกษาให้ชัดเจน วางเป้าหมายที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมทรัพยากรน้ำ. (2546). *คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการน้ำและประสานมวลชน*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน.
- กรมทรัพยากรน้ำ. (2546). *การบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : กรมทรัพยากรน้ำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

- กรรณิกา ชมดี. (2529). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ: ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารกักตุนน้ำท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตรบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เกษม จันทร์แก้ว. (2530). วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.
- เจิมศักดิ์ ปันทอง. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ฉอาน วิทมนกรรักษา. (2526). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเขามีสวนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการที่ได้รับรางวัลดีเด่น ตำบลคุ้มพะยอม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตรบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2545) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ชินวัณน์ สมสืบ. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นดา คำธิ์เสริม. (2542). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนในชุมชนบ้านคร้ว [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตรบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวท. (2527). กลวิธีแนวทางและวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานพัฒนาชุมชนใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2527). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กองกลาง สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- ประธาน สุวรรณมงคล. (2540). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กองกลางสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2542). เอกสารประกอบการศึกษาวิชา ส.ค. 651 : ทฤษฎีและการพัฒนาชุมชนสาขาพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ไพรัช เตชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและหลักการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- วิทวัส แก้วทอง. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อศิน ระพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศักดิ์โสภณ.
- อศิน ระพีพัฒน์. (2539). พลวัตของชุมชนในการจัดการทรัพยากรกระบวนทัศน์และนโยบาย.(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย